

Töö nr 8071

Tellija: Keskkonnaministeerium

**PÕHJAVEE DIREKTIIVI 2006/118/EÜ
RAKENDAMINE JA VEESEADUSE MUUTMINE
PÕHJAVEE OSAS**

Aruanne

Vastutav täitja: Madis Metsur

Tallinn
Oktoober, 2008

SISUKORD

1	Sissejuhatus.....	3
2	Põhjavee seisund eestis ja põhjavee kasutamine joogiks.....	4
3	Esmane hinnang põhjavee kaitse õiguslikule olukorrale võrreldes põhjavee direktiiviga	5
4	Viimase kolme aasta seire tulemused	7
4.1	Koondandmed.....	7
4.2	Andmed seirete kaupa.....	7
5	Läviväärtuste kehtestamine	9
6	Tagasipöördepunktid.....	10
7	Veeseaduse ja määruste korrastamine.....	11
7.1	Üldist.....	11
7.2	Õigusaktide täiendamise ettepanekud.....	11
8	Järelevalve ja vastutus	13
9	Õigusaktide eelnõud.....	14
9.1	Põhjavee kvaliteedi ja seisundi näitajate määramine.....	14
9.2	Põhjaveemaardla, veehaare, sanitaarkaitseala	22
9.3	Puurkaevu projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise kord	28
9.4	Kaevude puurimise litsentseerimine	49
9.5	Põhjavee kaitstuse määramine	53

1 SISSEJUHATUS

Käesolev sissejuhatav aruanne on koostatud lepingu nr 8071 *Põhjavee direktiivi 2006/118/EÜ rakendamine ja veeseaduse muutmine põhjavee osas* raames.

Aruande koostamisel vaadati läbi kehtivad ja eelnõu staadiumis olevad Eesti õigusaktid ja EL asjakohased direktiivid (2000/60/EÜ; 2006/118/EÜ) ja juhised. Koondati põhjavee seire materjal aastate 2005-2007 kohta.

Konsulteriti Tellija esindaja, põhjaveekomisjoni liikmete, EGK ja keskkonnateenistuste spetsialistidega.

Töös esitatud õigusaktide eelnõud vajavad laiemat arutelu ja õigusliku analüüsi. Probleeme tekitab juba mitmete terminite tõlge eesti keelde ja samamoodi mõistmine spetsialistide poolt. Meile võidaks ette heita, et me pole õigesti tõlgendanud direktiividest toodud mõisteid. Veeseaduses toodud mõisted on sageli kitsamas tähenduses kui direktiivi omad. Teiselt poolt nõuaks väga „ulatuslikud“ mõisted omaette juhust nende mõistmiseks.

Näiteks käsitleme me põhjaveena pinnases raskusjõu mõjul liikuvat vett (sisuliselt põhjaveekihti), Veepoliitika raamdirektiiv (VPR) aga – kogu vett, mis asub maapinna all küllastusvööndis ja on otseses kokkupuutes pinnase või aluspinnasega. Raamdirektiiv defineerib eraldi põhjaveekihi ja veekogumi ning sisuliselt jõuame samale arusaamale. Siiski on siin ruumi juriidiliseks väärnimõistmiseks kui me räägime EL ekspordile lihtsalt põhjavee keskkonnanormidest. Seejuures on ka VPR ja põhjavee direktiivis leida selles osas ebajärjekindlust.

Seire materjalid koondas Katrin Ritso. Aruande koostas Madis Metsur.

2 PÕHJAVEE SEISUND EESTIS JA PÕHJAVEE KASUTAMINE JOOGIKS

Põhjavee seisund riigis tervikuna on hea. Halvas seisundis on põhjavesi Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogumis.

Seepärast tuleb eristada põhjavee seisundit:

1. Looduslikel aladel – määrav on sademevee koostis;
2. Hajukoormuse mõju all olevad alad – mõju iseloom on erinev sõltuvalt millega tegu: kaevandusalad, linnastud, põllumajandusalad. Neil aladel võivad olla erineva suurusega reostunud põhjaveega (keskkonnanormide ületamine) piirkonnad ja alad, kus keskkonnanormide ületamist on tulevikus raske vältida;
3. Ohtlikult reostunud alad (sh jääkreostus) – alad, mis peavad olema kontrolli all vältimaks reostuse edasist levikut (eelkõige veehaarete ja kaitset vajavate aladeni).

Kuna looduslike alade osatähtsus on suur jääb senine ulatuslike põhjaveekogumite seisundi üldhinnang Eestis kehtima pikaks ajaks, kuni ei muutu oluliselt inimasustus, tööstuse paiknemine ja põllumajanduslik maakasutus. Põhjavee kasutamise ja kaitse juhtimiseks tuleb keskenduda inim mõjuga aladele ja põhjaveehaarete kaitsele.

Suurte põhjaveekogumite keskendatud seisundi hinnang annab liiga üldise informatsiooni, mis on ebapiisav veemajanduskavade põhjavee tegevuskavade koostamiseks. Euroopa Liidu lähenemist põhjavee kaitseks saame me kasutada tiheasustus-, tööstus- ja põllumajandusaladel. Suurte heas seisundis põhjaveevarude tõttu ei ole meil vajadust inimtekkeliste reoainete puhastamiseks joogiveeks kasutatavast põhjaveest. Senini on reostunud põhjavee asemel olnud võimalik valida lihtsalt uus veeallikas.

Meie eesmärk on säilitada joogiveeks kasutatava (või tulevikus võimalikult kasutatava) põhjavee vastavus põhjavee keskkonnanormidele ning võimalikult lähedane koostis joogiveeallika kvaliteedinõuetele.

Põhjavee puhastamine joogiveeks on vajalik looduslikest komponentidest: eelkõige põhjavee anaeroobsest olekust tingitud raud ja mangaan, aga ka väävelvesinik. Kui on vajalik kallim keemiline töötlus (fluor, radionukliidid, kloor), kaalutakse esmalt muu veeallika kasutamise või vee segamise võimalusi.

Koos majanduse arenguga kasvab reostunud põhjaveega alade laienemise risk. Veehaarete ja põhjaveemaardlate kaitseks vee reostumise eest on otstarbekas kehtestada keskkonnanormid nitraatioonile ja mürkkemikaalidele (eelkõige põllumajanduse mõju kontroll) ja mineraalõlide komponentidele – naftaproduktid, benseen, fenoolid (tööstuse ja kütusemajanduse, ning reostunud alade mõju kontroll).

3 ESMANE HINNANG PÕHJAVEE KAITSE ÕIGUSLIKULE OLUKORRALE VÕRRELDES PÕHJAVEE DIREKTIIVIGA

Praegune veeseadus ja alamad õigusaktid on üldjoontes kooskõlas EL õigusega ja võimaldavad korraldada põhjavee säästvat kasutamist. Samas on veeseadus paljudest muudatustest tingituna raskesti jälgitav.

Veeseaduse deklaratsioonid „veekaitsest“, „valgala kaitsest“ on paljus hüüdlauseteks jäänudki, sest pole piisavalt täpsustatud kasutatava põhjavee kaitset reguleerivate õigusaktide ja juhistega. Kaitstes kõike, oleme sageli praktikas toimiva kaitseta jätnud veehaarded ja põhjaveemaardlad.

Tuleb läbi vaadata ulatuslikumate sanitaarkaitsealade (endine II ja III vöönd või veehoiuala) kehtestamise küsimus. Selle jätab Veepoliitika Raamdirektiiv ja Põhjavedirektiiv ning vastav juhised liikmesriikide otsustada. Käesoleval ajal on see jäetud veetevõtete lepingute ja KOV planeeringute tasemele. On tekkinud reaalsed probleemid maapinnalähedast põhjavett kasutatavate veehaarete pikaajalise kaitsega (Tapa, Paide, Kuressaare jt). Alternatiiviks on jätta asi nii nagu on ning loota maaomanike mõistlikkusele, koolitusele, kahepoolsetele lepingutele ja valla planeeringutele.

Neid kitsaskohti on püütud lahendada alamvesikondade veemajanduskavade meetmekavadega ning nende raames ellu viidud uurimistöödega.

Veeseaduse ja selle alamate õigusaktide *Põhjavee direktiiviga 2006/118/EÜ* selgemasse kooskõlla viimiseks on soovitatav kaaluda järgmiste direktiivi põhimõtete selgemat käsitlemist:

(3) Põhjavesi veekogumites, mida kasutatakse joogivee võtmiseks või mida kavatakse sel eesmärgil tulevikus kasutada, peab olema kaitstud selliselt, et hoitakse ära nende kvaliteedi halvenemine.

Soovitus: määratleda põhjaveemaardlate (veehaarete sanitaarkaitsealade, veevõtu-piirkondade) territoriaalne ulatus ja kitsendused põhjavee kaitseks. Kehtestada keskkonnanormatiivid (standardid, läviväärtused) ja tagasipöördepunktid põhjavee enamlevinud reoainetele (nitraat, pestitsiidid, benseen, naftaproduktid, fenoolid), mis ohustavad veehaardeid. (Vaata ka peatükk 9.1 ja 9.2).

(9) Mõnes piirkonnas tuleb põhjavee kaitsemiseks teha muudatusi põllumajandus- või metsanduspraktikas, millega võib kaasneda sissetuleku kaotus. Ühises põllumajanduspoliitikas nähakse ette ühenduse standardite järgimiseks võetavate meetmete rahastamismehhanism, nimelt nõukogu 20. Septembri 2005. aasta määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetustekohta). Liikmesriigid on kohustatud määrama kindlaks prioriteedid ja valima projektid seoses põhjavee kaitse meetmetega.

Soovitus: töötada välja mehhanism täiendavate kitsenduste kehtestamiseks põllumajandustootmisele põhjaveemaardlate ala ja veehaarete ümbruses, kui seire näitab pidevat kasvatendentsi ja tagasipöördepunktide ületamist.

Allikate ja karsti kaitse. Suured allikate ja karsti alad oleks asjakohane kaitsta veeseadusega. Samuti võiks VS võimaldada kaitse alla (sh kohaliku kaitse alla) võtta üksikuid veobjekte. Karstialade kaitse on vajalik põhjavee toitumistingimuste säilitamiseks, aga ka maakasutuse mõistlikuks planeerimiseks (looduslike veeteede sulgemine võib kaasa

tuua liigniiskust ja üleujutusi). Allikate ja karsti asukohad olemasolevatel kaartidel on eri aegade kaardialuste kasutamise tõttu sageli nihkes. Osasid vanadelt kaartidelt ülekantud allikaid ja karstilehtreid enam looduses ei eksisteeri. Allikate kaitse seondub lisaks põhjavee kaitsele kultuuripärandi ja miljööväärtuslike maastike kaitsega. Surve allikatele võib lähiajal suureneda koos vesiviljeluse laienemisega.

Soovitus: vajalik on allikate ja karsti katastri seadustamine, allikate ja karsti inventuur ja sidumine kaardi ning kitsenduste informatsiooniga.

Jääkreostuse probleemidega on seni tegeletud peamiselt projektipõhiselt. Tuleb otsustada, kas lisada vastav peatükk veeseadusse, või oodata mullakaitse direktiivi rakendumist? Nii põhjavee kaitseks kui ka säästva maakasutuse toetamiseks on igal juhul on vajalik jääkreostuse andmebaasi seadustamine ning reostunud alade kasutuselevõtu selgem seadustamine.

*PV DIR Art 5: 5. Kui on vaja hinnata **põhjaveekogudes esineva reostatud ala** mõju, mis võib ohustada direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 4 sätestatud eesmärkide täitmist ning eelkõige punktallikatest ja saastatud pinnasest alguse saanud reostuse mõju, viivad liikmesriigid läbi tuvastatud saasteaineid puudutavaid täiendavaid kasvutendentsi hindamisi, et reostatud ala edasi ei leviks, ei kahjustaks põhjaveekogu või põhjaveekogude rühma keemilist seisunditega kujutaks endast ohtu inimese tervisele ja keskkonnale. Nimetatud hindamiste tulemustest tehakse kokkuvõtte koostöös direktiivi 2000/60/EÜ artikliga 13 esitatavate majandamis-kavade raames.*

Soovitus: kehtestada kord reostunud alade (jääkreostuse) andmebaasi hoidmiseks, tagada nende alade seire ning informatsiooni kättesaadavus.

4 VIIMASE KOLME AASTA SEIRE TULEMUSED

4.1 Koondandmed

Erinevate seirete (Kirde-Eesti tööstuspiirkonna põhjavee orgaaniliste ühendite seire; Nitraaditundliku ala põhjavee seire; Põhjavee makro- ja mikroelementide uuring ja seire; Põhjavee tugivõrgu seire ning Reostunud põhjavesi (sõjaväealad)) näitajate 2005-2007 aasta keskväärtused on järgmised (koondtabel):

NH ₄	0,5 mg/l,
Cl	41,3 mg/l,
SO ₄	37,6 mg/l,
NO ₃	19 mg/l,
As	13,4 µg/l,
I al. fenoolid ülejäanud	1860 µg/l (kajastab ainult reostunud ala näitajaid Kirde-Eestis, Eestis ei ole probleem),
Naftasaadused	148 940 µg/l (kajastab ainult reostunud ala näitajaid),
Benseen	13,84 µg/l,
Summa PAH	0,9 µg/l,
Elektrijuhtivus	827 µS/cm.

4.2 Andmed seirete kaupa

Kirde-Eesti tööstuspiirkonna põhjavee orgaaniliste ühendite seire 2005-2006 keskmised väärtused on:

As	12,7 µg/l,
I al. fenoolid	1860 µg/l,
Naftasaadused	149,4 µg/l,
Benseen	13,8 µg/l,
Summa PAH	0,9 µg/l,
Elektrijuhtivus	1726,5 µS/cm.

Nitraaditundliku ala põhjavee seire 2005-2007 keskmised väärtused on:

NH ₄	0,5 mg/l,
Cl	21,7 mg/l,
SO ₄	48,1 mg/l,
NO ₃	34,4 mg/l,
Elektrijuhtivus	768 µS/cm.

Põhjavee makro- ja mikroelementide uuringu ja seire 2005-2007 keskmised väärtused on:

NH ₄	0,27 mg/l,
Cl	72,1 mg/l,
SO ₄	23,8 mg/l,
NO ₃	1,16 mg/l,
Elektrijuhtivus	639 µS/cm.

Põhjavee tugivõrgu seire 2005-2007 aastate keskmised väärtused on:

NH ₄	0,5 mg/l,
Cl	56,1 mg/l,
SO ₄	31,9 mg/l,
NO ₃	3,6 mg/l.

Reostatud põhjavesi (sõjaväealad) seire 2007. aasta keskmised väärtused on:

Naftasaadused	216 573 µg/l,
Benseen	<0,5 µg/l,
Elektrijuhtivus	642 µS/cm.

Pestitsiide on mõõdetud ainult 2007. aastal Nitraaditundliku ala seire raames. Proove on võetud 127, millest enamus (74 proovi) ei sisalda pestitsiide (alla avastamiskiiri). 43 proovis on pestitsiidide sisaldus alla määramiskiiri. Määramiskiir oli ületatud 10 proovis, kuid ühegi proovi sisaldus ei ületanud 0,1 µg/l pestitsiide. Üle määramiskiiri avastati järgmisi aineid: *Oxadixyl* (Kehala lauda puurkaev, Assamalla puurkaev ja Äntu allikas), *Procymidone* (Tartu Vallavalitsus), *Heptachlor* (Saku Maja AS, EGK, Valga piimakombinaadi Otepää tsehh, Koke Motell OÜ), *cis-Heptachlorepoxyde* (Kuusalu Spoonitehas, EGK).

5 LÄVIVÄÄRTUSTE KEHTESTAMINE

Mõisted põhjavee direktiivist

- 1) **põhjavee kvaliteedistandard** – keskkonnakvaliteedi standard, mis väljendub teatava saasteaine, saasteaineterühma või reostuse näitaja kontsentratsioonina põhjavees, mida ei tohiks inimeste tervise ja keskkonna kaitsmise huvides ületada;
- 2) **läviväärtus** – liikmesriikide poolt kooskõlas artikliga 3 kehtestatud põhjavee kvaliteedistandard;
- 3) **oluline ja jätkuv kasvutendents** – põhjavees esineva saasteaine, saasteaineterühma kontsentratsiooni või reostuse näitaja statistiliselt ja keskkonna seisukohast oluline kasv, mille puhul peetakse vajalikuks kasvutendentsile tagasikäigu andmist kooskõlas artikliga 5;
- 5) **taustanivoo** – aine sisaldus või indikaatorväärtus põhjaveekogumis, milles ei esine või milles esineb väga vähe selle keemilise koostise suhtes mõjuvaid inimtekkelisi muutusi;
- 6) **lähtetase** – vähemalt võrdlusaastatel 2007 ja 2008 mõõdetud aine keskmine väärtus põhjaveekogumis direktiivi 2000/60/EÜ artiklis 8 kehtestatud seireprogrammide alusel või juhul, kui ained määratakse pärast võrdlusaastaid, esimese perioodi jooksul, mille kohta on olemas esindava tähtaja jooksul kogutud seireandmed.

Raamdirektiivi artikkel 17 lõige 5: Esmakordselt kehtestavad liikmesriigid lõike 1 punkti b alusel läviväärtused 22. detsembriks 2008.

PV DIR Art 3: 2. Läviväärtused võib kehtestada riiklikul tasandil, rahvusvahelise valglapiirkonna või liikmesriigi territooriumile jääva valglapiirkonna osa tasandil või põhjaveekogu või põhjaveekogude rühma tasandil.

Põhjavee direktiiv kehtestab EL kvaliteedistandardid nitraatiooni sisaldusele (50 mg/l) ja pestitsiidide (0,1 µg/l) sisaldusele põhjavees. Lisaks kohustuslikele on antud nimekiri, mille läviväärtuste kehtestamist peavad liikmesriigid kaaluma.

Läviväärtuste kehtestamise ettepanek eelmisest Mavese tööst (nr 5011, 2005)

Näitaja	OA määrus pinnases ja põhjavees		Joogiveeallika valiku klasside määrus	Joogivee nõuete piir-sisaldus	OA sisaldused pinnavees piirnorm	Põhjavee võimalik keskkonnanorm (läviväärtus)
	sihtarv	piirarv				
TRI µg/l	1	70		summa	10	5
PER µg/l	1	70		10	10	5
As µg/l	5	100	10	10	50	10
Cd µg/l	1	10	5	5	5	5
Pb µg/l	10	200	10	10	0.025	10
Hg µg/l	0.4	2	1	1	1	1
I al. Fenoolid µg/l	1	100	1		1	1
Naftasaadused µg/l	20	600				20
Benseen µg/l	0.2	5	1	1	5	1
Summa PAH µg/l	0.2	10		0.1	peavad puuduma	0.1

Kogu Põhjavee direktiivis toodud toimeainete või näitajate nimekirja kehtestamine üleriigiliste keskkonnanormidena (läviväärtustena) pole koostaja arvates otstarbekas. Nagu seire andmed näitavad on laiema levikuga naftasaadused, fenoolid ja benseen. Nende ainete sisalduse järgi jälgitakse põhjavee kvaliteeti reostuskollete ümbruses ja Ida-Virumaa tööstusalal. Samuti on nende jälgimine oluline keskkonnaavariide korral.

Ülejäänud eeltoodud ohtlike ainete levik meie põhjavee kas puudub või on seotud üksikute reostusjuhtudega.

Ammooniumiooni, kloriidi- ja sulfaadi (elektrijuhtivuse) jälgimine võib jääda põhjaveekogumite tasemele vastavalt senisele korrale. (Vaata ka peatükk 9.1).

Vajalik on ohtlike reostatud vee ja pinnasega alade määramine, kus rakendatakse keskkonna ohutuks muutmiseks vajalikke meetmeid (reoaine sisaldus üle määruse "Pinnases ja põhjavees ohtlike ainete sisalduse piirnormid" (Keskkonnaministri 2. aprilli 2004. a määrus nr 12) varasema sisu taastamist reostunud alade hindamise ja meetmete kavandamise abivahendina (Põhjavedirektiivi eelnõu Artikkel 5 punkt 5). Seejuures kehtivad viimase määruse nõuded kogu põhjaveele, mitte ainult põhjaveekogumitena määratletud põhjaveele.

6 TAGASIPÖÖRDEPUNKTID

Olulist ja jätkuvat kasvatendentsi on praeguse seire tiheduse ja täpsuse juures tõenäoliselt võimalik usaldusväärset jälgida ainult makroioonide (nitraat, kloriid, sulfaat) puhul iseloomulikes veekihtides ja selgete survetegurite mõjul. Sealjuures võib ainult suurt nitraadisisaldust siduda valdavalt inimõjuga kogu Eesti maapinnalähedastele veekihtidele ning määrata üleriigilise tagasipöördepunkti (35-40 mg/l). Muudel juhtudel tuleb lähtuda kasvatendentsist konkreetses veekihis.

Ohtlike inimtekkeliste ainete puhul on tagasipöördepunktide määramise otstarbekus kaheldav. Enamasti on reostunud põhjavee üleminek puhtale põhjaveele järsk. Seda võib siiski kaaluda pestitsiidide puhul.

Reaalsed tagasipöördepunktid saab määrata ainult nitraadile konkreetse veehaarde jaoks. Põhjaveekogumi nitraadisisalduse väärtus sõltub sellest, kas vaatlusala asub koormuse mõju all ja kui sügavalt veekihist proov võetakse.

Ettepanek: panna nitraadile tagasipöördepunkt 40 mg/l.

Muude komponentide osas jätta tagasipöördepunktide vajaduse ja kehtestamise küsimus veemajanduskavade tasemele. Näiteks võib kaaluda sulfaadi tagasipöördepunkti kehtestamist Ida-Virumaal ja kloriidi puhul Kambriumi-Vendi veekihtidele.

7 VEESEADUSE JA MÄÄRUSTE KORRASTAMINE

7.1 Üldist

Põhimõtteliselt saab põhjavee kasutamist suunata olemasolevatele õigusaktidele tuginedes ja seda ka KKM, keskkonnateenistustes, KOV ja ettevõtetes tehakse. Samas on veeõiguse interpreteerimine piirkonniti ja asustuste, spetsialistide lõikes osaliselt erinev.

Kuna ressursid (raha, inimesed, teadmised) on piiratud, tuleb muutusi teha seal, kus need on tõepoolest vajalikud. Tänavu tuleb teha EL liikmesriigilt nõutav normeerimine (Eesti põhjavee läviväärtuste kehtestamine).

Vajalik on mitmete mõistete selgem määratlemine, sh:

- Põhjaveemaardla ulatuse määramine;
- Reostus versus koormus – võrdle ja mõtle, kas on arusaadav ja nii kasutatav (VS):
 - hajureostus - veekogu ja põhjaveekihi reostamine pinnase ja õhu kaudu;
 - reostusallikas - vee omaduste halvenemise põhjustaja reo- ehk saasteainete, organismide, soojuse või radioaktiivsusega;
 - reovesi - üle kahjutuspiiri rikunud ja puhastamist vajav vesi, heitvesi või saastunud sademevesi;
 - vee reostamine - vee kasutamise piiramist põhjustav vee omaduste halvendamine reostusallika poolt;
 - Valgala ei tohi reoainetega nii koormata, et vesi reostuks

7.2 Õigusaktide täiendamise ettepanekud

Õigusaktide täiendamise ettepanekud on koostatud teemade kaupa. Lähtudes eri teemasid käsitlevatest Veeseaduse osadest ja senistest määrustest ning töös olevatest eelnõudest. Ettepanekud on toodud lisades järgmiste teemade kaupa:

1. Põhjavee kvaliteedi ja seisundi näitajate määramine
2. Põhjaveemaardla, veehaare, sanitaarkaitseala
3. Puurkaevu projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise kord
4. Kaevude puurimise litsentseerimine
5. Põhjavee kaitstuse määramine

Ülejäänud osas on järgmised lühiettepanekud veeseaduse täpsustamiseks

Põhjaveevarude hindamise osas on PVK ettepanek lugeda kehtetuks veeseaduse § 12. Põhjaveevarude hindamine, lõige „(2) Põhjaveehaarde eeluuringuid korraldab Keskkonnaministeerium“. Põhjuseks on lõike vananemine.

Põhjaveekomisjoni ülesandeid veeseaduse § 12 lõige (6¹) 1) punkti on soovitatav täpsustada järgmiselt:

(6¹) Põhjaveekomisjoni ülesanded on:

1) põhjaveega seotud uuringute ja ekspertiiside korraldamine.

Esitatud õigusaktide täiendamise ettepanekuid on arutatud põhjavee komisjoni liikmetega, hulga asjakohaseid märkusi esitas Karin Tibar. Vajalik on arutelu vähemalt keskkonnateenistuste põhjavee kaitsega tegelevate spetsialistidega.

8 JÄRELEVALVE JA VASTUTUS

Keskkonnastandardite ja läviväärtuste kehtestamine ei too põhjavee kaitse korraldusse midagi põhimõtteliselt uut. Põhjavee kaitse põhimõtted on esitatud ka praeguses Veeseaduses. Samuti on olemas keskkonnanormid (keskkonnaministri määrus 47 ja 12). Puuduseks on nõuete ja normide hajus esitus erinevates paragrahvides ja määrustes ja EL veepoliitika põhimõtete ebajärjekindel esitamine veeseaduses.

Oluliseks puuduseks võib lugeda keskkonnavastutuse ebapiisavat määratlemist põhjaveekihtide kahjustamise (reostamise ja liigvähendamise või sellise ohu loomise) korral.

Olukorra parandamiseks on käesolevas töös tehtud ettepanekud õigusaktide täpsustamiseks. Arvestades õigusaktide korrastamise inertsust on oleks otstarbekas koostada EL keskkonnapoliitikast ja Veeseaduse asjakohastest põhimõtetest lähtuv põhjavee kasutamise ja kaitse juhis kõigile osapooltele (veetevõtted, KOV, keskkonnateenistused ja keskkonnainspektsioonid).

Samuti on vajalik perioodiline koolitus.

Tuleb jätkata tööd põhjaveehaarete vee kvaliteedi ennetavaks kaitseks ning reostunud põhjaveega alade kontrolli all hoidmisel. Selleks on lisaks vajalikele perioodilistele rakenduslikele uuringutele viia lõpule ka vastavate andmebaaside korrastamine avalikuks kasutamiseks.

Eelnimetatud tööde maht on valdavalt kajastatud alamvesikondade veemajanduskavades. Ebaselge on millises mahus on vajalikud täiendavad kulutused andmebaaside kasutuskõlblikuks muutmiseks (ITK) ja kas Keskkonnainspektsioon tugevdamise vajadus järelevalve tugevdamiseks.

Selgemalt tuleb fikseerida keskkonnateenistuste, Eesti Geoloogia Keskuse (põhjavee andmestiku pidaja) ja Keskkonnainspektsiooni koostöö.

Rakendada tuleb põhjavee kaitse programmpõhine rahastamine veemajanduskavade alusel.

9 ÕIGUSAKTIDE EELNÕUD

9.1 Põhjavee kvaliteedi ja seisundi näitajate määramine

Üldised kommentaarid:

Oleks arusaadavam, kui põhjavee olukorda kirjeldavad näitajad on ühes dokumendis. Kas see õiguslikult nii õnnestub, praegu ei tea. Siinkohal olen püüdnud kirjutada ühe töödokumendi, mille võib hiljem vajadusel ka mitmeks paragrahviks ja määruseks jagada.

Teine variant on koostada põhjavee kaitseks reostuse vastu kogumitest sõltumatu „õigusliin“, kus käsitletakse siis ka veehaarete kaitset ja põhjaveemaardlate kaitset. See nõuab rohkem aega ja arupidamist ja ka veeosakonna tuge. Siiski oleks see inimestele (veetarbijatele) lihtsamini arusaadav, kui suurte ja keskendatud põhjaveekogumitega manipuleerimine.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 2. Kasutatavad terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

5) põhjaveekiht - vett sisaldav ja andev maapõue osa;

Põhjaveekiht - üks või mitu maa-alust kivimikihti või muud geoloogilist kihti, mis on piisavalt poorsed ja läbilaskvad, et põhjavesi saaks seal märkimisväärselt voolata või millest saab olulises koguses põhjavett võtta.

6) põhjavesi - maapõues sisalduv vesi; mineraalvesi on põhjavee alaliik;

14) veehaare - ehitis vee võtmiseks veekogust või põhjaveekihist;

19) vee liigvähendamine - loata tegevus, mille tagajärjel pinnaveekogu vooluhulk, veetase või vee maht püsivalt ja oluliselt kahaneb, põhjavee tase või surve püsivalt alaneb või allika vooluhulk väheneb;

20) vee reostamine - vee kasutamise piiramist põhjustav vee omaduste halvendamine reostusallika poolt;

reostunud põhjavesi - põhjavesi, mis sisaldab inimtekkelist reoainet rohkem kui keskkonna kvaliteedinormide alusel lubatud;

VPRDIR: 33) reostus – inimtegevuse tulemusena ainete või soojuse otsene või kaudne õhku, vette või maasse viimine, mis võib osutada kahjulikuks inimeste tervisele või veeökosüsteemide või veeökosüsteemidest otseselt sõltuvate maismaaökosüsteemide kvaliteedile, põhjustab kahju materiaalsele varale või raskendab või takistab keskkonna kasutamist puhkeaja veetmiseks või muul seaduslikul otstarbel;

26) põhjaveekogum – veemajanduskavas piiritletav põhjaveemaht põhjaveekihi või -kihtides, veemajanduskavade aruandlusühik;

Põhjaveekogum - põhjaveekihi või -kihtides selgesti eristatav veemass; erineb VRD defin:

VPRDIR: 12) põhjaveekogum – piiritletav põhjaveekogum põhjaveekihi või -kihtides;

27) põhjaveemaardla – põhjavee võtmiseks määratud kinnitatud põhjaveevaruga maapõue osa;

'Põhjavee seisund' – põhjaveekogumi üldseisundi iseloomustus selle järgi, kumb seisund,

koguseline või keemiline, on halvem; erineb vähesel määral VRD defist.

'Põhjavee hea seisund' - põhjaveekogumi seisund, mille puhul nii koguseline kui ka

keemiline seisund on vähemalt hea; erineb vähesel määral VRD defist.

VPRDIR:

19) põhjavee seisund – üldmõiste, mis tähistab põhjaveekogumi seisundit, mis määratakse kindlaks tema kvantitatiivse või keemilise seisundi põhjal, olenevalt sellest, kumb on halvem;

20) põhjavee hea seisund – seisund, mille põhjaveekogum on saavutanud, kui nii selle kvantitatiivne kui ka keemiline seisund on vähemalt "hea";

Põhjavee direktiivist tuleb üle võtta:

1) põhjavee kvaliteedistandard – (EL ülene) keskkonnakvaliteedi standard, mis väljendub teatava saasteaine, saasteaineterühma või reostuse näitaja kontsentratsioonina põhjavees, mida ei tohiks inimeste tervise ja keskkonna kaitsmise huvides ületada;

2) läviväärtus– põhjavee keemilise seisundi hindamiseks kehtestatud põhjavee kvaliteedistandard;

TÜ ettepanek: Läviväärtus - põhjavee jaoks ulatus, mille võrra võib mingi aine kontsentratsioon ületada looduslikku sisaldust, ilma et põhjaveekogum kvalifitseeritaks halba seisundisse

MM: kui saab, siis võiks keskkonnanormid defineerida ilma viiteta kogumitele – kogumite puhul tekib segadus keskvaartustega saamisega ja mitu % võib normi ületada. Üldse on kogumi puhul rida manipuleerimise võimalusi.

3) oluline ja jätkuv kasvutendents – põhjavees esineva saasteaine, saasteaineterühma kontsentratsiooni või reostuse näitaja statistiliselt ja keskkonna seisukohast oluline kasv, mille puhul peetakse vajalikuks kasvutendentsile tagasikäigu andmist.

5. peatükk VEEKOGU JA PÕHJAVEE KAITSMINE REOSTAMISE, RISUSTAMISE JA LIIGVÄHENDAMISE EEST

§ 23. Veekaitsealased kohustused

(6) Keskkonnaministeeriumil või kavandatava tegevuse asukoha keskkonnateenistusel on ~~keskkonnamõju hindamise järelevalvajana~~ õigus (? Kohustus?) määrata vee reostamise ja liigvähendamise, veekogude ja kaevude risustamise, veehaarete ning vee-elustiku kahjustumise vältimiseks täiendavaid keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib ohustada veehaarete vee kvaliteeti ja hulka, veekogude puhtust ning nende ökoloogilist tasakaalu.

§ 26. Valgala kaitse veereostuse eest

(1) Valgala ei tohi reoainetega nii koormata, et vesi reostuks.

(5) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatata reostusallikast tekib vee reostumise oht või oht inimese tervisele, on keskkonnaministril õigus nimetada reostusallikas potentsiaalselt ohtlikuks ja kehtestada sellele veekaitsenõuded.

6. Peatükk VEEVARUDE ARVESTUS, VESEIRE JA VESIKONNA VEEMAJANDUSKAVA

§ 38. Vee kaitse ja kasutamise kavandamine

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatud eesmärgi täpsustamiseks kehtestab keskkonnaminister määrusega põhjavee kvaliteedi standardid, põhjavee saasteainete ja reostuse näitajate läviväärtused, põhjaveekogumite veeklassid, põhjaveekogumite veeklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ning veeklasside määramise korra ja pinnaveekogude ning rannikuvee seisundi klassid, klassipiiridele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ja seisundi hindamise korra.

(5) Loodusläheduse järgi jaotatakse põhjaveekogumite vesi kaheks veeklassiks järgmiselt:

- 1) hea – looduslik ja looduslähedane vesi;
- 2) halb – reostunud või tugevalt reostunud vesi.

(6) Reostunud ehk halba või väga halba vee seisundit peab parandama reostaja või, kui reostajat pole võimalik kindlaks teha, siis veekogu puhul omanik ja põhjavee puhul riik.

Põhjavee kvaliteedi ja seisundi näitajate ja põhjaveekogumite määramine

Keskkonnaministri a määrus nr xxx

Määrus kehtestatakse «Veeseaduse» (RT I 1994,) § 38 lõike 4 alusel.

1. peatükk

PÕHJAVEE KVALITEEDI STANDARDID

Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/118/EÜ Artikli 4 kohase põhjavee keemilise seisundi hindamisel on kvaliteedistandarditeks järgnevad Euroopa Liidu põhjavee kvaliteedistandardid, millele on osutatud direktiivi 2000/60/EÜV lisa tabelis 2.3.2ja mis on kehtestatud vastavalt nimetatud direktiivi artiklile 17.

Saasteaine	Kvaliteedinõuded
Nitraadid	50 mg/l
Pestitsiidide toimeained, sealhulgas nende asjakohased metaboliidid, lagunemis- ja reaktsioonisaadused (1)	0,1 µg/l 0,5 µg/l (kokku) (2)

⁽¹⁾ “Pestitsiidid” tähendavad taimekaitsevahendeidja biotsiide vastavalt direktiivi91/414/EMÜ artiklis2ja direktiivi 98/8/EÜ artiklis2 määratletule.

⁽²⁾ “Kokku” tähendab kõikide seire käigus tuvastatud ja kvantifitseeritud pestitsiidide, sealhulgas nende asjakohaste metaboliitide lagunemis-ja reaktsioonisaadustekoguste summat.

2. peatükk

PÕHJAVEE SAASTEAINETE JA REOSTUSE NÄITAJATE LÄVIVÄÄRTUSED

Lisaks peatükk 1 kehtestatutele on Eesti põhjavee keskkonnastandardid (läviväärtused) järgmised:

Näitaja	Põhjavee läviväärtus
I al. Fenoolid µg/l	1
Naftasaadused µg/l	20
Benseen µg/l	1

3. peatükk

PÕHJAVEEKOGUM JA PÕHJAVEEKOGUMI VEEKLASS

§ 1. Eesti põhjaveekogumid peamiste põhjaveekihtide järgi

(1) Eesti põhjaveekogumid peamiste põhjaveekihtide järgi on järgmised:

- 1) Kambrium-Vendi Voronka põhjaveekogum;
- 2) Kambrium-Vendi Gdovi põhjaveekogum;
- 3) Kambrium-Vendi põhjaveekogum;
- 4) Ordoviitsium-Kambriumi põhjaveekogum;
- 5) Ordoviitsiumi Ida-Viru põhjaveekogum;
- 6) Ordoviitsiumi Ida-Viru põlevkivibasseini põhjaveekogum;
- 7) Silur-Ordoviitsiumi Läänesaarte põhjaveekogum;
- 8) Silur-Ordoviitsiumi põhjaveekogum Devoni kihtide all;
- 9) Silur-Ordoviitsiumi ühendatud põhjaveekogum, välja arvatud punktides 7 ja 8 loetletud põhjaveekogumid;
- 10) Ülem-Devoni põhjaveekogum;
- 11) Kesk-Devoni põhjaveekogum;
- 12) Kesk-Alam-Devoni põhjaveekogum;
- 13) Kvaternaari Vasavere põhjaveekogum;
- 14) Kvaternaari Meltsiveski põhjaveekogum;
- 15) Kvaternaari ühendatud põhjaveekogum, välja arvatud punktides 13 ja 14 loetletud põhjaveekogumid.

(2) Põhjaveekogumite ülevaatekaardid esitatakse määruse lisades 1–5.

§ 2. Põhjaveekogumi veeklass

(1) Põhjaveekogumi veeklass on põhjaveekogumi seisundit väljendav vee kategooria, millele vastavad kindlad kvaliteedi- ja kvantiteedinäitajate väärtused.

(2) Põhjaveekogumi seisundit väljendavad veeklassid on järgmised:

- 1) hea – looduslik ja looduslähedane vesi;
- 2) halb – inimtegevuse tagajärjel reostunud või tugevalt reostunud vesi.

4. peatükk

PÕHJAVEEKOGUMI VEEKLASSILE VASTAVAD KVALITEEDI- JA KVANTITEEDINÄITAJATE VÄÄRTUSED

§ 3. Põhjaveekogumi veeklassile vastavad füüsikalise-keemilised kvaliteedinäitajad

(1) Lisaks peatükis 1 ja 2 toodud põhjavee kvaliteedistandarditele on põhjaveekogumi veeklassi kvaliteedinäitajad elektrijuhtivus, pH, lahustunud hapniku sisaldus või oksüdeeritavus, kloriid-iooni, sulfaat, nitraat-iooni, ammonium-iooni ja veekeskkonnale ohtlike ainete sisaldus.

(2) Põhjaveekogumi veeklassi füüsikalise-keemiliste kvaliteedinäitajate väärtused väljendavad põhjavee keemilise koostise muutusi, mis on tingitud inimtegevusest.

§ 4. Põhjaveekogumi hea veeklassi määramine füüsikalise-keemiliste kvaliteedinäitajate väärtuste järgi

Põhjaveekogumi kvalitatiivne seisund kuulub füüsikalise-keemiliste kvaliteedinäitajate väärtuste järgi heasse põhjaveekogumi veeklassi, kui põhjavesi vastab kõigile järgmistele kvaliteedinäitajate väärtustele:

1) lahustunud ainete kontsentratsioon mõõdetuna elektrijuhtivuse kaudu ei näita inimtegevusest tingitud reostust või soolase vee sissetungi;

2) kloriid-iooni sisaldus ei näita inimtegevusest tingitud reostust või soolase vee sissetungi;

3) sulfaat-iooni sisaldus ei näita olulist inimtegevuse mõju;

~~3) nitraat-iooni sisaldus ei ületa 50 mg/l ja nitraatide sisalduse suurenemistendents ei põhjusta põhjaveest sõltuvate ökosüsteemide seisundi olulist halvenemist;~~

4) ammonium-iooni sisaldus ei ületa looduslikult aeroobses põhjavees 0,5 mg/l või ei ületa looduslikult anaeroobses veekeskkonnas 1,5 mg/l või kui kvaliteedinäitaja väärtuse ületamise korral on tõestatud ammoniumi looduslik päritolu põhjavees;

~~5) taimekaitsevahendite sisaldus ei ületa 0,1 µg/l;~~

6) pH on vahemikus 6–9;

7) lahustunud hapniku sisaldus ei näita inimtegevusest tingitud vähenemistendentsi või vee keemiline (?) oksüdeeritavus on = 5 mg/l O₂;

8) puuduvad veekeskkonnale ohtlikud ained või nende sisaldus ei ületa keskkonnaministri 2. aprilli 2004. a määruses nr 12 «Pinnases ja põhjavees ohtlike ainete sisalduse piirnormid» (RTL 2004, 40, 662) esitatud veekeskkonnale ohtlike ainete **sihtarve põhjavees** või kui selles punktis nimetatud õigusaktis esitatud veekeskkonnale ohtlike ainete põhjavees esinemise korral on tõestatud nende ainete looduslik päritolu.

§ 5. Põhjaveekogumi halva veeklassi määramine füüsikalise-keemiliste kvaliteedinäitajate väärtuste järgi

Füüsikalise-keemiliste kvaliteedinäitajate väärtuste järgi on põhjaveekogumi veeklass halb, kui § 4 punktides 1–8 nimetatud hea põhjaveekogumi veeklassi kvaliteedinäitajate väärtustele vastab vähem kui 90% põhjaveekogumi seirevõrgu vaatluspunktidest saadud kvaliteedinäitajate väärtustest.

§ 6. Põhjaveekogumi veeklassi kvantiteedinäitajad

(1) Põhjaveekogumi veeklassi kvantiteedinäitajad on põhjaveekogumi loodusliku ressursi kasutamise määr ja põhjaveevõtust tingitud põhjaveetaseme muutused.

(2) Põhjaveekogumi veeklassi kvantiteedinäitajate väärtused väljendavad põhjaveekogumi kvantitatiivset seisundit.

§ 7. Põhjaveekogumi hea veeklassi määramine kvantiteedinäitajate väärtuste järgi

Põhjaveekogumi kvantitatiivne seisund kuulub kvantiteedinäitajate väärtuste järgi heasse põhjaveekogumi veeklassi, kui põhjavesi vastab kõigile järgmistele kvantiteedinäitajate väärtustele:

1) põhjavee kasutamine on väiksem kinnitatud põhjaveevarudest või vesikonna majanduskava koostamise käigus määratud põhjaveekogumi looduslikust ressursist;

2) põhjaveetaseme muutustest tingitud põhjavee voolusuuna muutused ei põhjusta soolase vee sissetungi põhjaveekogumisse;

3) puudub pikaajaline põhjaveetaseme alanemistendents ja põhjaveetaseme alanemine ei põhjusta põhjaveest sõltuvate ökosüsteemide seisundi olulist halvenemist;

4) inimtegevusest tingitud põhjaveetaseme alanemine esines vähem kui 10%-l põhjaveekogumi seirevõrgu vaatluspunktides.

5. peatükk

PÕHJAVEEKOGUMI VEEKLASSI MÄÄRAMINE

§ 8. Põhjaveekogumi veeklassi määramine

(1) Põhjaveekogumi veeklass määratakse põhjaveekogumi kvantiteedi- või kvaliteedinäitajate põhjal tehtud halvema veeklassi hinnangu järgi.

(2) Põhjaveekogumi veeklassi määramisel kvaliteedi- või kvantiteedinäitajate väärtuste järgi kasutatakse põhjaveeseire, veeuringute ja keskkonnalubadest saadavat keskkonnateavet.

(3) Põhjaveekogumi veeklassi määramiseks kasutatav seirevõrk kujundatakse, arvestades põhjaveekogumi hüdrogeoloogilisi tingimusi (näiteks poorsus, veevahetuse kiirus, survealine või survetu põhjavesi, tundlikkus hüdrokeemiliste mõjurite suhtes).

(4) Põhjaveekogumi veeklassi määramiseks kasutatav seirevõrk ja seiresagedus määratakse vesikonna majanduskavas.

6. peatükk

OLULISTE JA PÜSIVATE KASVUTENDENTSIDE KINDLAKS TEGEMINE JA KASVUTENDENSI LANGUSELE PÖÖRDUMISE PUNKTID

Määrata kasvutendentsi langusele pöördumise punktiks nitraatioonile põhjavees 40 mg/l.

Vajadusel tuleb tagasipöördepunktid määrata veehaaretel kasutatava põhjavee ohtu sattumise korral põhjaveemaardlate tasandil veemajanduskavades.

Mida teha ohustatud ja riski aluste PV veekogumitega?

Halvas seisundis Ida-Virumaa PV kogumiga?

7. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 9. Põhjaveekogumite veeklasside määramise tähtaeg

Põhjaveekogumite veeklassid on **esmakordselt määratud** 1. jaanuariks 2006. Põhjaveekogumite veeklassid määratakse uuesti iga kuue aasta järel.

Põhjavee läviväärtused, kvaliteedinäitajad ja tagasipöördepunktid täpsustada vastavalt veemajanduskavade koostamise tsüklile.

1. Euroopa parlamendi ja EL nõukogu direktiiv 2000/60/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse veepoliitika alane tegevusraamistik (EÜT L 327, 22.12.2000, lk 1)

2. Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv 2006/118/EÜ, 12. detsember 2006, mis käsitleb põhjavee kaitset reostuse ja seisundi halvenemise eest (ELT L 372/19)

9.2 Põhjaveemaardla, veehaare, sanitaarkaitseala

Sanitaarkaitseala: veeseadus ja määrus

Eelnõu 01.10.2008

Veeseadus

§ 28. Veekaitsealased kohustused joogiveeks kasutatava põhjavee kaitseks

Põhjavesi, mida kasutatakse joogivee võtmiseks või mida kavatakse sel eesmärgil tulevikus kasutada, peab olema kaitstud selliselt, et hoitakse ära selle kvaliteedi halvenemine ja liigvähendamine.

Põhjaveemaardlad uuritakse ja piiritletakse põhjaveevarude uurimise käigus vastavalt keskkonnaministri poolt kehtestatud korrale. Põhjaveemaardlate arvestust koos nende veevaru, piiride ja kehtestatud kitsendustega veevaru säilimiseks peetakse Riigi Veekatastris.

Lisada kitsendustest informeerimise kord ja sanktsioonide rakendamine...

Veehaarde sanitaarkaitseala on joogivee võtmise kohta ümbritsev maa- ja veela, kus veemaduste halvenemise vältimiseks ning veehaarderajatiste kaitsmiseks kitsendatakse tegevust ja piiratakse liikumist.

Veehaarde sanitaarkaitseala jaguneb kuni kolmeks vööndiks, sanitaarkaitseala minimaalne ulatus on määratud käesoleva seadusega.

Veehaarde sanitaarkaitseala I vööndi ulatus, välja arvatud käesoleva paragrahvi 5., 6. ja 7. lõikes sätestatud juhud, on:

- 1) 50 m puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi ühe puurkaevuga;
- 2) 50 m puurkaevude rea teljest mõlemale poole, 50 m rea äärmistest puurkaevudest ja puurkaevude reas puurkaevude vaheline maa, kui vett võetakse põhjaveekihi kahe või enama puurkaevuga;

Sanitaarkaitseala ei moodustata, kui vett võetakse põhjaveekihi alla 10 m³ ööpäevas ühe kinnisasja vajaduseks. Sellise veevõtukohta hooldusnõuded põhjavee kaitseks kehtestab keskkonnaminister.

(VS eelnõu 03.2008):

Asukohajärgne maakonna keskkonnateenistus võib määrata õiguslikul alusel rajatud veehaarde sanitaarkaitseala ulatuseks:

- 1) 10 meetrit puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi alla 10 m³ ööpäevas ja kasutatakse kuni 50 inimese vajaduseks;
- 2) 30 meetrit puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi üle 10 m³ ööpäevas ja põhjaveekiht on hästi kaitstud;
- 3) 10 meetrit puurkaevust, kui vett võetakse põhjaveekihi alla 50 m³ ööpäevas ja põhjaveekiht on hästi kaitstud vastavalt veehaarde ja põhjavee seisundi eksperdihinnangule, mille on koostanud hüdroteoloogiliste uuringute litsentsi omav isik.

Sanitaarkaitseala võib ulatuda veevõtukohast kuni 200 meetrini, kui vett võetakse põhjaveekihist üle 500 m³ ööpäevas. Sellise sanitaarkaitseala piirid kehtestab veehaarde projekti alusel asukohajärgne maakonna keskkonnateenistus.

Maapinnalähedast põhjaveekihti kasutava ühisveehaarde põhjavee reostamise ja liigvähendamise ohu korral on asukoha keskkonnateenistusel õigus nõuda sanitaarkaitseala projekti koostamist ning II ja III kaitsevööndi määramist. Kui ohustatud veekvaliteediga veehaarde projektikohane tootlikus on suurem kui 500 m³ ööpäevas, on asukoha keskkonnateenistusel õigus nõuda kaitsevööndite ulatuse määramist hüdrogeoloogiliste arvutuste tulemusel. Sellise kaitsevööndi piirid ja keskkonnanõuded kehtestab kaitsevööndi projekti alusel keskkonnaminister määrusega.

Olemasolevatel veehaardel tootlikkusega üle 500 m³/ööp, millel sanitaarkaitseala projekt puudub, otsustab selle koostamise vajalikkuse maakonna keskkonnateenistus või algatab projekti koostamise veehaarde omanik.

Põhjaveemaardla piiri määramine – kas siin või määruses...? Üheks võimaluseks on maapinnalähedasel veehaardel kehtestada maardla ulatus võrdseks vähemalt III sanitaarkaitsealaga.

Veehaarde sanitaarkaitseala moodustamise ja projekteerimise korra kehtestab keskkonnaminister. Nimetatud kord sätestab ka omavalitsuse informeerimist veehaarde sanitaarkaitseala moodustamisest.

§ 28¹. Kitsendused joogiveeks kasutatava põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal

(1) Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala I vööndis on keelatud igasugune tegevus, mis võib mõjutada vee kvaliteeti, veehaarde rajatiste kahjustamist või vee avariilist reostamist.

(2) Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala I vööndis on lubatud:

- 1) veehaarderajatiste teenindamine;
- 2) metsa hooldamine;
- 3) heintaimede niitmine;
- 4) veeseire.

(3) Veehaarde omanik või valdaja võib keelata veehaarderajatise teenindamisega mitteseotud isikute viibimise veehaarderajatise seadmetel ja veekogu akvatooriumi osal, mis jääb veehaarde sanitaarkaitsealasse.

(4) Kui veekogu sanitaarkaitsealal on vaja teha veehaarderajatiste, veekogu või sanitaarkaitseala enda korrashoiuks vajalikke käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatava töid, annab selleks keskkonnaministri nõusolekul loa kohalik omavalitsus.

(5) Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala II ja III vööndi keskkonnanõuded ja kitsendused joogiveeallikana kasutatava põhjavee kaitseks kehtestab keskkonnateenistus või keskkonnaminister projekti alusel.

Siinkohal võib ka eraldi lõigetena välja kirjutada, millised need nõuded põhimõtteliselt on. Enne seda tahaks põhimõttelist konsensust, et läheme selle peale. Näide:

(6) II sanitaarkaitsevööndi eesmärk on potentsiaalselt keskkonnaohtlike rajatiste ehitamise piiramine veehaarde toitealal ja olemasolevate põhjavee reostuskollete kiirendatud korras likvideerimine.

(7) III sanitaarvööndi ülesanne on piirata põhjaveekihi reostuskoormust selliselt, et ei ületataks põhjavee keskkonnanorme põhjavees püsivate ühendite osas, sealhulgas pestitsiidid ja nitraadid.

Kui energiat jätkub, peaks edaspidi ka järgnevaid teemasid käsitlema.

§ 22². Kitsendused tootmisveeks kasutatava põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal

Tootmisveeks kasutatava põhjaveehaarde kaitse nõuded kehtestatakse lähtudes vee kasutusotstarbest projektipõhiselt.

§ 28³. Üksikkaevude (veevõtukohtade) kaitse

Probleemide ring ei piirdu ainult kaevude rajamise kooskõlastamise ja lubamisega, vaid kaevude kahjustamise korvamise jms.

KESKKONNAMINISTER

MÄÄRUS

Tallinn, 200... a nr

Põhjaveehaarde sanitaarkaitseala ja kaevu hooldusala moodustamise kord

Kui jätta pinnavesi ja põhjavesi kokku peaks need selgelt eraldi osadesse viima!?

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

(1) Veehaarde **sanitaarkaitseala** ja kaevu hooldusala moodustamise korra ülesandeks on kindlustada veehaaret ümbritseval maa- ja veetal põhja- või pinnavee ning veehaarderajatiste kaitse, **eesmärgiga saada joogivee tootmiseks võimalikult hea kvaliteediga toorvesi.**

(2) Veehaarde **sanitaarkaitsealal** rakendatakse Veeseaduses ja ~~Looduskaitseaduses~~ sätestatud kitsendusi.

(4) Rajatava veehaarde **sanitaarkaitseala** projekt kuulub veehaarde projekti koosseisu või eraldi projektina hüdrogeoloogilise uuringu juurde.

(5) **Sanitaarkaitseala** kitsenduste täitmise eest vastutab veehaarde omanik (valdaja). Kui veehaarde omanik ei ole maaomanik, siis majandustegevuse kitsenduste täitmise eest vastutab ka maaomanik.

(6) Kontrolli kehtestatud kitsenduste täitmise üle teostab Keskkonnainspeksioon. **Vajadusel teeb Keskkonnainspeksioon veehaarde omanikule (valdajale) ettekirjutuse olemasoleva veehaarde **sanitaarkaitseala** ulatuses kitsenduste kehtestamiseks või kaitsevööndi projekti koostamiseks.**

Siinkohal kipub Keskkonnainspeksiooni ja keskkonnateenistuse funktsioon sassi minema?

2. peatükk

SANITAARKAITSEALA MOODUSTAMINE

§ 2. Põhjaveehaare

(1) Põhjaveehaarde koosseisu kuulub üks või mitu puurkaevu.

(2) Põhjaveehaardele moodustatakse **sanitaarkaitseala** vastavalt Veeseaduse paragrahvile 28 ja 28¹.

(7) Kaitsevööndite ulatuse, tegevuse kitsendused või veevõtukohta hooldusnõuded lepatakse kokku maaomanikuga (kui veehaarde valdaja ei ole maaomanik) ning kooskõlastatakse maakonna keskkonnateenistusega ja kohaliku omavalitsusega.

(8) Maakonna keskkonnateenistus võib vajaduse korral veehaarde omanikult või valdajalt nõuda kaitsevööndite piiride tähistamist looduses või kaitsevööndi piirdeaeda. Vastavad nõuded esitatakse projekteerimistingimustes või olemasolevate veehaarete korral kohustuslikes ettekirjutustes.

(9) Kui veehaarde omanikul lasub vee-erikasutusloaga pandud kohustus seirata sanitaarkaitseala kaitsevöönditesse rajatud puuraukudes veetaset ja võtta vee kvaliteedi

kontrolliks veeproove, siis peavad need puuraugud olema looduses märgistatud ja nende ümber peavad kehtima hooldusnõuded (vt § 9), mis on kooskõlastatud maa omanikuga.

3. peatükk

SANITAARKAITSEALA PROJEKT

§ 4. Kaitsevööndi projekti sisu

(1) Veehaarde kaitsevööndi projekt peab sisaldama seletuskirja, asukoha plaani veehaarderajatiste jooniseid ja konkreetseid tegevuse kitsendusi vee kvaliteedi ja vee-ehitiste kaitseks.

§ 5. Projekti seletuskiri

(1) veeallika seisundi iseloomustus, vee kvaliteedi bakterioloogilised, organoleptilised ja keemilised näitajad:, andmed vee varust ja hinnang selle vastavuse kohta veevõtja vajadusele;

(2) põhjaveekihi hüdrogeoloogilised andmed (veekihi veeanduvus, kaitstus, seos lasuva ja lamava kihiga, põhjaveetase ja aastane amplituud, põhjaveevoolu suund);

(3) põhja- ja pinnavee seose hinnang;

(4) majandus- ja ehitustegevuse arengu võimalik mõju veehaardele;

(5) kaitsevööndi ulatuse põhjendus ja majandustegevuse ning maakasutuse kitsendused.

§ 6. Kartograafiline materjal peab olema järgmises mahus:

(1) asukohaplaan mõõtkavas 1:20 000;

(2) hüdrogeoloogiline tulp või läbilõiked;

(3) kaitsevööndite plaan mõõtkavas 1:500 kuni 1:20 000.

§ 7. Sanitaarkaitseala projekti kinnitamine

(1) Projekti **kinnitab** koos veehaarde projektiga kohalik omavalitsus otsusega, mis on eelnevalt kooskõlastatud maaomanikega ja maakonna keskkonnateenistusega.

See koht mulle ebaselge. Ehitusseaduse järgi KOV projekte ei kinnita. KOV annab veehaardele (ehitis, rajatis) ehitusloa. Loogiline oleks sanitaarkaitseala projekt ja kitsendused siduda veeloaga. Kuidas?

Tervisekaitse osalus?

(2) Lahkhelid kaitsevöönditel kehtivate kitsenduste ja sanitaarkaitseala piiride kohta lahendab maakonna keskkonnateenistus, Keskkonnaministerium või kohus.

§ 8. Ühisveehaarde sanitaarkaitseala kaitsevööndite kitsenduste avalikustamine ja maaomanike teavitamine

Sanitaarkaitsealade kaitsevööndite kitsendused avalikustatakse /Eelises/ ja kõiki kitsendsutega haaratud maaomanikke kirjalikult /.... / seadusega ettenähtud korras.

Selle formuleeringuga tuleb veel tegeleda

4. peatükk

VEEVÕTUKOHA HOOLDUSNÕUDED

§ 9. Veevõtukoha hooldusnõuded kaitsevööndi puudumise korral

(1) Ühe majapidamise jaoks vajaliku puurkaevu asukoht peab olema võimalike reostusallikate (kogumiskaevud, käimlad, prügikastid, väetise- ja sõnnikuhoidlad, õlimahutid, kanaliseerimata saunad jne.) suhtes põhjaveevoolu suunas (järgib üldjoontes maapinna kallakust) ülesvoolu ja neist krundi piires võimalikult kaugemal (mitte vähem kui 10 m).

(2) Puurkaevu suue peab olema veekaitse eesmärgil suletud ning välistatud peab olema pinnavee pääs kaevu.

(3) Puurkaevu suudmetagune osa tuleb kindlustada vähemalt 50 cm sügavuseni savilukuga.

(4) Kaevu ja selle ümbruse korrasoleku eest vastutab kaevu omanik (valdaja).

5. peatükk

RAKENDUSSÄTTED

Keskkonnaministri 16. detsembri 1996. a. määrus nr 61 "Veehaarde sanitaarkaitseala moodustamise ja projekteerimise korra kehtestamine" tunnistatakse kehtetuks.

Minister Kantsler

9.3 Puurkaevu projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise kord

KESKKONNAMINISTER

MÄÄRUS

Tallinn "....." 2008. a

Puurkaevu projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise kord

Määrus kehtestatakse "Veeseaduse" § 30 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Reguleerimisala

- (1) Käesolev määrus kehtestab puurkaevude projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise ja Veekatastrisse kandmata puurkaevu registreerimise korra.
- (2) Määrus kehtib põhjaveehaarete puurkaevu või –kaevude kohta.
- (3) Määrusega kehtestatakse järgmiste dokumentide vormid:
 - 1) taotlus puuraugu või puurkaevu rajamiseks (lisa 1);
 - 2) puurimisluba puuraugu või puurkaevu puurimiseks (lisa 2);
 - 3) puurimispäevik (lisa 3);
 - 4) puurkaevu arvestuskaart (lisa 4);
 - 5) puurkaevu pass (lisa 5);
 - 6) puurkaevu registreerimise akt (lisa 6);
 - 7) puuraugu või puurkaevu likvideerimise akt (lisa 7).
 - 8) Puurkaevu projekti miinimumkoosseis (lisa 8 – **praegu puudub**).
- (4) Määrus kehtestab põhjavee kaitse nõuded maasoojuse kasutamiseks põhjavee kihti rajatud puurkaevudele ja puuraukudele.

§ 2. Üldnõuded

- (1) Puurkaevud rajatakse projekti alusel, olenemata puurkaevu sügavusest.
- (2) Puurkaevu projekteerib, puurib ja likvideerib ettevõtja, kellel on vastavalt "Veeseaduse" § 12³ lõikele 1 antud selleks vastav tegevuslitsents.
- (3) Amortiseerunud ja kasutult seisvad puurkaevud likvideeritakse põhjavee reostumise vältimiseks tampoonimise teel käesoleva korra kohaselt.
- (4) Puurkaevude õigeaegse likvideerimise eest vastutab kaevu omanik.
- (5) Tiheasustusalal tuleb puurkaevud projekteerida kehtivate üld- või detailplaneeringute alusel, võttes arvesse kohaliku omavalituse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengukava.

2. peatükk

PUURKAEVU PROJEKTEERIMINE JA KOOSKÕLASTAMINE

§ 3. Põhjaveekihi valik

- (1) Joogivee saamiseks valitakse veekiht, mille põhjavee kvaliteet on võimalikult lähedane joogivee kvaliteedinõuetele, mis on kehtestatud sotsiaalministri 31. juulist 2001. a. määrusega nr 82.

- (2) Tootmisvee (tehnoloogilise vee) puhul tuleb vastavalt sellele esitatud nõuetele eelistada maapinnalähedasi taastuva põhjaveevaruga veekihte.
- (3) Põhjaveemaardla alal on uute puurkaevude projekteerimise eelduseks kasutamata põhjaveevaru olemasolu.
- (4) Kui linna, asula, omaette paikneva veekasutaja või veekasutajate grupi põhjaveetarve ühest põhjaveekihi ületab 500 m³/d, on veevõtuks vajalik kinnitatud põhjaveevaru olemasolu.

§ 4. Taotlus puurkaevu projekteerimiseks

- (1) Lähtudes puurkaevu tellija poolt lisa 1 järgsest taotlusest ning võttes arvesse valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arengukava, üld- ja detailplaneeringut, või tellija elamule väljastatud projekteerimistingimusi annab kohalik omavalitsus kaevu asukohale nõusoleku või keeldub selle andmisest kui puurkaevu rajamine pole põhjendatud.
- (2) Puuraugu või puurkaevu projekteerimiseks tuleb puuraugu või puurkaevu tellijal või tema poolt kirjalikult volitatud isikul esitada asukohajärgsele keskkonnaministeeriumi keskkonnateenistusele lisale 1 vastav taotlus koos kohaliku omavalitsuse tingimustega ja nõutud lisadega. Keskkonnateenistus kontrollib vaba põhjaveevaru olemasolu ning kaevu asukoha vastavust põhjavee kaitse nõuetele.
- (3) Taotluse menetlemise aeg on 10 tööpäeva maakonna keskkonnateenistusele esitamisest arvates. Taotluse menetlemise käigus võib maakonna keskkonnateenistus kontrollida puurkaevu asukoha nõuetele vastavust kohapeal.
- (4) Maakonna keskkonnateenistus tagastab kooskõlastatud või kooskõlastamata puurkaevu projekteerimise taotluse taotlejale posti teel 10 tööpäeva jooksul selle esitamisest arvates.
- (5) Kohaliku omavalitsuse tingimusi jälgiv ja maakonna keskkonnateenistuses kooskõlastatud taotlus annab õiguse puurkaevu projekteerimiseks. Kooskõlastatud kehtivad üks aasta.

§ 5. Puurkaevu projekt

- (1) Puurkaevu projekt koostatakse mahus, mis võimaldab anda hinnangut rajatava veehaarde vastavusele põhjavee kasutuse ja kaitse nõuetele.
- (2) Puurkaevu projekt on tellija omand ning koostatakse ja kooskõlastatakse ühes eksemplaris.
- (3) Puurkaevu projekteerimisel tuleb arvestada olemasolevate puurkaevude mõjuraadiusi.
- (4) Puurkaevu projektis:
 - 1) esitatakse projekti tellija andmed;
 - 2) põhjendatakse puurkaevuga avatava põhjaveekihi valikut ja iseloomustatakse vee kvaliteeti põhjaveekihi;
 - 3) antakse puurkaevu planeeritav veevõtt, eeldatav deebit, optimaalne tootlikus, staatiline veepind ja alandus projekteeritud veevõttu juures;
 - 4) kirjeldatakse ala hüdrogeoloogilisi tingimusi ning esitatakse puurkaevu geoloogiline läbilõige ja lisatakse vastav joonis;
 - 5) esitatakse puurkaevu asukoha absoluutkõrgus;
 - 6) kirjeldatakse kuidas tagatakse erinevate veekihtide isoleeritus ja põhjendatakse puurkaevu sügavuse ja konstruktsiooni valikut ja lisatakse vastavad joonised;
 - 7) tuuakse välja vajalikud veeproovid, mis peavad olema tehtud vähemalt puurkaevu arvestuskaardil (lisa 4) toodud mahus. Kui piirkonnas on põhjavee reostuse kahtlus, tuleb kontrollida ka võimalike reoainete sisaldus;

- 8) antakse rajatava puurkaevu koordinaadid ning kirjeldatakse ja põhjendatakse puurkaevu asukoha valikut ning lisatakse vastavad joonised mõõtkavas 1:500 kuni 1:2 000;
- 9) esitatakse puurkaevu sanitaarkaitseala või hooldusala piirid, mille juurde peab olema lisatud vastav joonis mõõtkavas 1:500 kuni 1:2 000 ja kirjeldus sanitaarkaitsealal kehtivatest kitsendustest või hooldusala nõuetest vastavalt veeseaduse § 28 nõuetele.

§ 6. Nõuded puurkaevu rajamisele ja konstruktsioonile

- (1) Puurkaevu asukoha, rajamise tehnoloogia ja konstruktsiooniga peab olema tagatud:
 - 1) reostunud pinnavee või põhjavee sattumise vältimine kasutatavasse põhjaveekihti;
 - 2) manteltorude taguse ruumi isolatsioon pinnavee ja erinevate põhjaveekihtide eraldamiseks üksteisest;
 - 3) pudedate ja varisevate setete kindlustatus;
 - 4) vett andva osa pudedate ja varisevate setete kindlustatus ning nõutud veehulga läbilaskvus;
 - 5) manteltorude põhikolonn peab ulatuma vähemalt 0,3 meetrit üle maapinna või ehitise põranda. Puurkaevu paigutamine šahti on ebasoovitav. Kui see on mingil põhjusel vältimatu tuleb eraldi ära näidata šahti üleujutamise vältimise lahendus.
- (2) Puurkaevu rajamisel kasutatavad materjalid ei tohi kaasa tuua põhjaveekihi ega kasutava vee reostumist ja olema ohutud inimese tervisele.
- (3) Puurimisettevõtte peab olema võimeline operatiivselt likvideerima puurkaevu puurimisel tekkida võivad avariid ning likvideerima nende tõttu tekkiva kahju põhjavee kvaliteedile või hulgale.
- (4) Puurkaevu sügavus ja konstruktsioon võib erineda projekteeritust sõltuvalt kohalikest hüdrogeoloogilistest tingimustest. Seejuures tuleb kinni pidada käesoleva paragrahvi lõigetes (1 – 3) toodud nõuetest ja projektiga valitud põhjaveekihi kasutamisest. Kui projektiga määratud vajalikus koguses ja kvaliteediga vee saamine mingil põhjusel valitud põhjaveekihi ebaõnnestub, tuleb projekt täiendada ja uuesti kooskõlastada. Eelkirjeldatud olukord ei anna automaatselt õigust kasutada muud, näiteks sügavamat veekihti. Kui muud kasutuskõlbliku või piisava varuga põhjaveekihti ei ole, tuleb kaevu rajamisest loobuda.

4. peatükk

PUURKAEVU PUURIMINE

§ 7. Puurkaevu projekti kooskõlastamine ja puurkaevu registreerimine

- (1) Puurkaevu projekti kooskõlastamise korraldab puurkaevu tellija, projekteerija või tellija poolt kirjalikult volitatud isik.
- (2) Kõik puurkaevu projekti erinevad osad esitatakse puurimisloa saamiseks keskkonnateenistusele ühe projektina. Projektile lisatakse kohalikus omavalitsuses ja maakonna keskkonnateenistuses kooskõlastatud puuraugu või puurkaevu rajamise taotlus.
- (3) Juhul, kui puurkaev rajatakse mäetööde piirkonda, tuleb projekt kooskõlastada mäetöid tegeva ettevõttega.
- (4) Keskkonnateenistus saadab projekti registreerimiseks riigi veekatastri pidajale.
- (5) Riigi veekatastri pidaja kontrollib puurkaevu projekti vastavust põhjavee kaitse nõuetele ja väljastab kaevule riikliku koodi või keeldub selle andmisest 10 tööpäeva jooksul

arvates nõuetekohase projekti esitamisest. Kood jääb edaspidi kaevu identifikaatoriks Riigi veekatastris.

- (6) Keskkonnateenistus otsustab puurimisloa väljaandmise või sellest keeldumise 20 tööpäeva jooksul nõuetekohase projekti esitamisest.
- (7) Keskkonnateenistus informeerib kohalikku omavalitust puurimisloa väljaandmisest.
- (8) Puurimisettevõtte informeerib kohalikku omavalitust tööde alustamisest vähemalt 5 tööpäeva ette.

§ 9. Puurkaevu puurimine

- (1) Puurkaevu puurimine peab toimuma vastavat litsentsi omava isiku otsesel juhtimisel ja juuresolekul.
- (2) Puurkaevu puuriija on kohustatud pidama puurimispäevikut (puurimispäeviku vorm on esitatud lisa 3).
- (3) Puurimistööde lõpetamisel tehakse puurkaevus puhastuspumpamine pumbatava vee selginemiseni.

§ 10. Puurkaevu katsetamine ja kasutusele võtmine

- (1) Puurimispäeviku alusel koostab puurkaevu projekteerimiseks hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omav isik puurkaevu arvestuskaardi (arvestuskaardi vorm on esitatud lisa 4), ning esitab selle ühe kuu jooksul pärast puurimistöödega lõpetamist paberil ning elektrooniliselt maakonna keskkonnateenistusele ja Riigi veekatastri pidajale.
- (2) Maakonna keskkonnateenistusel on õigus tagastada ebakorrektselt täidetud arvestuskaart ning määrata tähtaeg korrektse arvestuskaardi esitamiseks.
- (3) Puurimispäevikut peab puuriija säilitama 3 aastat pärast puurkaevu arvestuskaardi esitamist maakonna keskkonnateenistusele ja Riigi veekatastri pidajale ja selle aja sees on maakonna keskkonnateenistusel, Riigi veekatastri pidajal ja Keskkonnainspektsioonil õigus seda kontrollida.
- (4) Juhul, kui puuraugu või põhjaveehaarde puurkaevu puurimist kahe aasta jooksul puurimisloa andmisest ei alustata, tuleb kaevu taotlejal sellest kohalikule omavalitsusele ja maakonna keskkonnateenistusele kirjalikult teatada.
- (5) Puuriija annab puurkaevu tellijale üle kindlalt suletuna koos puurkaevu arvestuskaardiga (lisa 4). Ühisveevärgi puurkaevud antakse tellijale üle koos puurkaevu passiga (lisa 5).
- (6) Puurkaevu kasutusele võtmisel peab see olema suletud päisega.
- (7) Päis ja puurkaevu paigaldatud veetõsteseadme komponendid peavad võimaldama veetaseme mõõtmist puurkaevus ilma neid eemaldamata. Veevarustussüsteem peab võimaldama veeproovi võtmist puurkaevuga avatavast veekihist.
- (8) Ühisveevärgi tarbeks puuritud puurkaevu hüdrogeoloogiliste parameetrite määramiseks tehakse enne puurkaevu kasutuselevõtmist proovipumpamine vähemalt 1-kordse projekteeritud tootlikkusega või maksimaalse tootlikkusega, kui projekteeritud tootlikust ei saavutata. Proovipumpamine kestab tootlikkuse ja dünaamilise veetaseme stabiliseerumiseni. Proovipumpamise käigus võetakse veeproovid põhjaveekogude kvaliteedinäitajate, vee bakterioloogiliseks ja maakonna keskkonnateenistuse nõudmisel veekeskkonnale ohtlike ainete analüüsiks. Veeproovide võtmise ajaks peab olema saavutatud 1-kordne eksploatatsiooniline tootlikkus.
- (9) Puurkaevu kasutamisel tuleb säilitada kaevu hooldamise ja remondi ning veeproovide võtmise võimalus.

§ 11. Riikliku Veekatastrisse kandmata puurkaevu registreerimine

- (1) Juhul, kui soovitakse kasutada Riigi veekatastris registreerimata puurkaevu, tuleb puurkaevu omanikul või kasutajal või nende poolt kirjalikult volitatud isikul taotleda

puurkaevu registreerimise tingimused kohalikul omavalitsuselt ja maakonna keskkonnateenistusel.

(2) Riikliku Veekatastrisse saab kanda ainult konstruktsiooni, vee kvaliteedi ja sanitaarkaitseala (hooldustsooni) olemasolu osas kehtivatele nõuetele vastavaid puurkaeve.

(3) Registreerimata puurkaevu akti (puurkaevu registreerimise akt lisas 6) täitmiseks vajalikele toimingutele lisaks on maakondlikul keskkonnateenistusel õigus nõuda lisauuringuid puurkaevu nõuetele vastavuse kindlakstegemise eesmärgil ja kontrolli kohapeal.

(4) Puurkaevu akti ja sellega seotud tööd peab puurkaevu omanik või valdaja tellima puurkaevu projekteerimise õigust kinnitava litsentsi omanikult.

(5) Puurkaevu aktiga taotleb puurkaevu omanik kaevu kandmist Riigi veekatastrisse, kes annab puurkaevule registri numbri, kui kohaliku omavalitsuse ja maakondliku keskkonnateenistuse nõuded on täidetud.

(6) Puurkaevu akti täitjal tuleb esitada puurkaevu akti registri numbriga puurkaevu omanikule või valdajale, kohalikule omavalitsusele, maakondlikule keskkonnateenistusele.

5. peatükk

PUURKAEVU LIKVIDEERIMINE VÕI KONSERVEERIMINE

§ 12. Puuraugu või puurkaevu likvideerimine

(1) Kasutamiskõlbmatud, põhjaveekogumi vee heale kvaliteedile ohtlikud või oma ülesande täitnud puuraugud ja puurkaevud likvideeritakse võimalikult kiiresti omaniku või valdaja tellimisel veeseaduse § 12³ alusel väljastatud hüdroteoloogiliste tööde litsentsi omava isiku poolt.

(2) Puuraugu või puurkaevu õigeaegse likvideerimise eest vastutab selle omanik või kasutaja.

(3) Likvideeritud puuraugud ja puurkaevud jäetakse põhjavee katastrisse.

§ 13. Puuraugu või puurkaevu likvideerimise projekt ja akt

(1) Puuraugud ja puurkaevud likvideeritakse tamponimise teel projekti alusel, mis kooskõlastatakse kohalikus omavalitsuses ja seejärel maakonna keskkonnateenistuses puuraugu või puurkaevu likvideerimise tellija või tema kirjaliku volituse alusel tegutseva isiku poolt.

(2) Puurkaevud, mille kohta puuduvad konstruktsiooni andmed, dokumenteeritakse enne likvideerimisprojekti koostamist projekteerija poolt.

(3) Puuraugu või puurkaevu likvideerimise projektis:

1) Antakse puurkaevu passi number ja katastri number (kui on olemas);

2) Antakse puuraugu või puurkaevu asukoha koordinaadid ja lisatakse vastav joonis mõõtkavas 1:500 kuni 1:2 000 ja 1:20 000;

3) esitatakse puuraugu või puurkaevu geoloogiline läbilõige ja lisatakse vastav joonis või joonised;

4) kirjeldatakse puuraugu või puurkaevu konstruktsiooni ja lisatakse vastavad joonised;

5) kirjeldatakse puuraugu või puurkaevu likvideerimise põhjust ja selle tehnilist seisukorda;

6) määratakse puurkaevu suudme ümbruse seisukord peale likvideerimist;

7) kirjeldatakse puuraugu või puurkaevu likvideerimise tehnoloogiat;

8) määratakse likvideerimisel kasutatavad materjalid.

(4) Puuraugu või puurkaevu likvideerinud isik koostab tehtud töö kohta puuraugu või puurkaevu likvideerimise akti (akti vorm on esitatud lisas 7), mille ta esitab ühe kuu jooksul tööde lõpetamisest arvates puuraugu või puurkaevu valdajale või omanikule,

maakonna keskkonnateenistusele, kohalikule omavalitsusele ja Riigi veekatastri pidajale.

§ 14. Nõuded puuraugu või puurkaevu likvideerimisele

(1) Puurkaevu likvideerimisel tuleb täita järgmistes punktides esitatud nõudeid:

- 1) vee reostuse korral tehakse puurkaevus enne tamponimist puhastuspumpamine puurkaevu 4-6 kordse mahu ulatuses, kui ekspert maakonna keskkonnateenistuse nõusolekul ei otsusta teisiti;
- 2) puurkaevu vett andev osa tuleb täita puhta puistematerjalidega. Puistematerjali tase jäetakse 2–3 meetrit allapoole puurkaevu mantelitorude põhikolonni alumist osa;
- 3) ülejäänud puurkaevu õõs tuleb täita tsementseguga 1:1:2 või betooniga;
- 4) juhul, kui puurkaevu töötavas osas on kõrvalisi esemeid või puurkaevus on alla kukkunud sügavveepumpasid, tuleb puurkaevu töötav osa puhastada ulatuses, mis võimaldab isoleerida puurkaevu vett andev osa;
- 5) juhul, kui puurkaevu vett andev osa avab erinevaid põhjaveekihte, tuleb tamponimisel erinevad põhjaveekihtid isoleerida täites puurkaevu vett andvad osad ning tehes veekihte eraldavasse ossa betoonist või savist pidav tampon;
- 6) juhul, kui puurkaevu mantelitorudetagune isolatsioon on rikutud või puudub ja juhul, kui mantelitorudega on isoleeritud erinevad põhjaveekihtid, tuleb torpedeerida mantelitorud erinevaid põhjaveekihte eraldava veepideme kohal. Torpedeeritud kohad tuleb puurkaevu tamponimisel isoleerida.

(2) Ülevooluga puurkaevude likvideerimisel tuleb ülevool enne tamponimist sulgeda järgmiselt:

- 1) juhul, kui staatiline põhjaveetase on üle maapinna, tuleb võimalusel mantelitoru pikendada ülevoolu lakkamiseni ja seejärel puurkaev tamponida;
- 2) juhul, kui mantelitoru ei ole võimalik ülevoolu lakkamiseni pikendada, tuleb puurkaevu vettandvasse ossa pumbata ülevoolu lakkamiseni rasket savilahust ja seejärel puurkaev tamponida.

§ 15. Puuraugu või puurkaevu konserveerimine

- (1) Ajutiselt mittekasutatavad puuraugud ja puurkaevud tuleb omaniku poolt konserveerida puuraugu või puurkaevu suudme kinnikeevitamise teel kuni puuraugu või puurkaevu taaskasutusele võtmiseni. Omanik teavitab sellest kirjalikult kohalikku omavalitsust, maakonna keskkonnateenistust ja Riigi veekatastri pidajat.
- (2) Konserveeritud puurkaevude nimekiri asub kohalikus omavalitsuses ja maakonna keskkonnateenistuses.

7. peatükk

PÕHJAVEE KAITSE NÕUDED MAASOOJUSE KASUTAMISEL

§ 16. Mõisted

- (1) Maasoojussüsteem – seadmete süsteem, mis kasutab maad soojuse ammutamiseks või talletamiseks;
- (2) Puurkaev – puuragregaadiga sügavuti puuritud õõs, mis on kohandatud vee võtmiseks põhjaveekihist või vee juhtimiseks põhjaveekihti;
- (3) Soojuspuurauk – puuragregaadiga sügavuti puuritud õõs maasoojuse ammutamiseks või talletamiseks, mille sügavus põhjendatakse soojustehniliste arvestustega vastava ala spetsialisti poolt;

- (4) Avatud süsteem - puurkaevust pumbatakse põhjavesi soojusvahetisse, kus põhjavesi jahutatakse soojuspumba abil ja suunatakse kas tarbimisse või maa alla tagasi teise puurkaevu kaudu;
- (5) Poolavatud süsteem: Soojuskandja on asetatud puurkaevu, mida kasutatakse ainult soojusvahetuseks;
- (6) Suletud süsteem – koosneb soojuskandja torustik on paigaldatud tamponeeritud soojuspuurauku.

§ 17. Põhjavee kaitse nõuded *(või siit VS viia)*

- (1) Maasoojuse kasutaja vastutab põhjavee kvaliteedi ja hulga säilimise eest kasutuslalal ning naabruse veetarbijate veehaarete kaitse eest. Süsteemi kasutaja on oma kulul kohustatud likvideerima tekitatud keskkonnakahju, kui lepingus süsteemi tarnija ja ehitajaga ei ole määratud teisiti.
- (2) Avatud süsteemide kasutamine on keelatud.
- (3) Poolavatud süsteemide kasutamist võib projektipõhiselt kaaluda pinnases ja veekihtides, mille vett ei kasutata või ei plaanita kasutada joogiveevarustuses.
- (4) Suletud süsteemide kasutamine on lubatud väljaspool veehaarete sanitaarkaitsealasid ja hooldusalasid.

§ 16. Kooskõlastamine ja registreerimine

- (1) Poolavatud süsteemide puuraukude projekteerimine, rajamine, sanitaaralade kehtestamine, kooskõlastamine ja registreerimine toimub vastavalt Veeseaduse ja käesoleva määrusega. Lisaks veevarustuse puurkaevudele kehtestatule tuleb kooskõlastamiseks ja maasoojuse kasutamisloa saamiseks esitada keskkonnamõju eelhindang võimaliku negatiivse keskkonnamõju selgitamiseks põhjaveele ja veehaaretele.
- (2) Suletud süsteemide rajamiseks annab puurimisloa keskkonnateenistus, kellel on õigus nõuda eksperdi-hüdrogeoloogi seisukoha lisamist projektile. Suletud süsteemiga puuraukudele ei kehtestata sanitaar- ega hooldusala, kuid nende suudmetele tuleb tagada tehniline hooldusala.

8. peatükk RAKENDUSSÄTTED

Keskkonnaministri 30. jaanuari 1997. a määrus nr 8 “Põhjavee uurimise, kasutamise ja kaitse korra ning puurkaevude projekteerimise, puurimise, konserveerimise ja likvideerimise korra kehtestamine” tunnistatakse kehtetuks.

Minister

Kantsler

TAOTLUS
 puuraugu või puurkaevu rajamiseks

PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU TELLIJA ANDMED – täidab tellija	
Nimi:
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:
PROJEKTEERITAVA PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU ANDMED – täidab tellija	
Asukoht: <i>maaüksuse tunnus/ tänav/ asula/ vald/ linn/ maakond</i>
Vee kasutamise otstarve
Veevajadus m ³ ööpäevas
Läheduses asuvad potentsiaalsed reostusallikad ¹ :
Lisa: puuraugu või -kaevu asukoha joonis mõõtkavas 1:500 või 1:1 000 ja 1:10 000 kuni 1:150 000	
Taotleja allkiri ja kuupäev:
KOOSKÕLASTUSED – täidavad omavalitsus ja keskkonnateenistus	
Omavalitsuse nimi:
Kohaliku omavalitsuse poolt esitatavad kooskõlastamise tingimused:
Kohalik omavalitsus: <i>/nimi, ametikoht, allkiri, pitsat, kuupäev/</i>
Keskkonnateenistuse nimi:
Maakonna keskkonnateenistuse poolt esitatavad kooskõlastamise tingimused ja soovitatav põhjaveekiht:
Maakonna keskkonnateenistus: <i>/nimi, ametikoht, allkiri, pitsat, kuupäev/</i>

¹ Potentsiaalselt ohtlikud reostusallikad on näiteks kanalisatsiooniehitised, naftasaaduste hoidmisehitised, siloladustamiskohad, sõnniku- ja väetisehoidlad.

Keskkonnaministri "....."

2006. a määruse nr

"Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise ja
põhjavee kasutamise kord"
lisa 2

PUURIMISLUBA
puuraugu või puurkaevu puurimiseks

Puurimisloa number:	Riiklik katastrinumber:
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU ANDMED			
Riiklik katastrinumber:		
Asukoht: <i>maaiiksuse tunnus/ tänav/ asula/ vald/ linn/ maakond</i>		
Koordinaadid: p. l. i. p.		
Põhjaveekiht:		
Vee kasutamise otstarve:		
Veevajadus: m ³ ööpäevas		
Lubatud konstruktsioon ¹	puuraugu algdiameeter: mm diameetrite üleminekud ja mantelitorude isolatsioon: puuraugu lõppdiameeter: mm puurkaevu eeldatav deebit: l/s veepinna alanemisel m täiendavad tingimused:		
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU TELLIJAJ ANDMED			
Nimi:		
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:		
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU PROJEKTEERIJAJ ANDMED			
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:		
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:		
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:		
Puuraugu või puurkaevu projekti number:		
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:		
Märkused:	puurimisluba kehtib kaks aastat selle andmisest arvates		

PUURIMISLOA ANDJA	
Puurimisloa andja esindaja nimi ja ametikoht:
Puurimisloa andmise kuupäev:
Allkiri ja pitsat:

¹ *Puuraugu või puurkaevu asukoha ja arvestatavast veekihist tulenevad konstruktsiooni muutused tuleb kooskõlastada maakonna keskkonnateenistusega enne tööde tegemist.*

PUURIMISPÄEVIK

Puurkaevu asukoht:		aadress:								
		koordinaadid: p. l. i. p. katastri nr								
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmed:		omaniku nimi: number: andmise kuupäev:								
Kontaktandmed:		aadress:								
		telefon: e-post:								
Tellija:					Puurmeister:			
Tööde läbiviimise aeg:	 kuni				Puuragregaadi tüüp:			
Kuu- päev	Tööde kirjeldus	Kulu- tatud aeg	Läbimine ja toestamine					Veetase maa- pinnast	Kasutatud puurimis- lahus	Tamponaaž
			Puuri läbimõõt mm	Manteltoru läbimõõt mm	Algus m	Lõpp m	Läbitud pinnase kirjeldus			
Puurkaevu töötav osa:					Filtري konstruktsioon ja paigutus:			
Muud andmed:									

Puurmeistri allkiri:

Keskkonnaministri "....."
 2006. a määruse nr
 "Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise ja
 põhjavee kasutamise kord"
 lisa 4

PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU ARVESTUSKAART

Arvestuskaardi number:	Riiklik katastrinumber:		
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU ANDMED					
Passi number:	Puurimise aeg:		
Asukoht: <i>maaiüksuse tunnus/ tänav/ asula/ vald/ linn/ maakond</i>				
Koordinaadid: p. l.i. p.				
Lisa: puuraugu või -kaevu asukoha joonis mõõtkavas 1:500 kuni 1:2 000 ja 1:20 000					
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU PROJEKTEERIJA ANDMED					
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:				
Puuraugu või puurkaevu projekti number:				
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:				
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU PUURIJA ANDMED					
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:				
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:				
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU ANDMED					
Sanitaarkaitseala ulatus: meetrit				
Vee kasutamise otstarve:				
Sügavus: meetrit	Pinna absoluutne kõrgus: meetrit		
Põhjaveekiht:				
<u>Geoloogiline läbilõige:</u>					
Nr	Litoloogiline kirjeldus	Geoloogiline indeks	Kihi paksus (m)	Kihi lamami sügavus (m)	Veekihi lasuvussügavus intervall (m)
1.					

2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
...						
Tootlikkus:	 m ³ ööpäevas				
Puurimise tehnika:					
<u>Konstruksioon:</u>						
Jrk nr	Puurauk		Manteldus			
	Puurimise diameeter (m)	Vahemik (m)	Manteltoru diameeter (mm)	Algus (m)	Lõpp (m)	Pikkus (m)
1.						
2.						
3.						
4.						
...						
Puurkaevu töötav osa:					
Filtri konstruksioon ja paigutus:					
Tihendid:					
Tamponaaž:					
Pumpamise tehnika ja kestvus:					
Deebit (l/s)		Alanemine (m)	Erideebit (l/s)		Staatiline veetase (m)	
...		
...		
PÕHJAVEE ANALÜÜSID						
Veeproovide võtmise kuupäev:					
Labori nimi ja registrikood:					
Bakterioloogiline analüüs:					
Termotolerantsed coli-laadsed bakterid:	 pesa/100 cm ³				
Coli-laadsed bakterid:	 pesa/100 cm ³				
Heterotroofsed bakterid:	 pesa/cm ³				
<u>Üldkeemilised veeanalüüsid:</u>						
Labori nimi ja registrikood:					

Kuiv- jääk	Na ⁺	K ⁺	NH ₄ ⁺	Ca ²⁺	Mg ²⁺	Mn ²⁺	Fe ^{üld}	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	NO ₃ ²⁻	NO ₂ ⁻	HCO ₃ ⁻	Fl ⁻	Üldka- redus	pH	mgO/l
mg/l														mg-ekv		
...
Arvestuskaardi täitja nimi:															
Arvestuskaardi täitja allkiri:															
Arvestuskaardi täitmise kuupäev:															

Keskkonnaministri "....."

2006. a määruse nr

"Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise ja põhjavee kasutamise kord"

lisa 5

PUURKAEVU PASS

Passi number:	Riiklik katastrinumber:		
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU ANDMED					
Arvestuskaardi number:	Puurimise aeg:		
Asukoht: <i>maaiüksuse tunnus/ tänav/ asula/ vald/ linn/ maakond</i>				
Koordinaadid: p. l.i. p.				
Lisa: puuraugu või -kaevu asukoha joonis mõõtkavas 1:500 kuni 1:1 000 ja 1:20 000					
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU PROJEKTEERIJAJA ANDMED					
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:				
Puuraugu või puurkaevu projekti number:				
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:				
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU PUURIJAJA ANDMED					
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:				
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:				
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:				
PUURAUUGU VÕI PUURKAEVU ANDMED					
Sanitaarkaitseala ulatus: meetrit				
Vee kasutamise otstarve:				
Sügavus: meetrit	Pinna absoluutne kõrgus: meetrit		
Põhjaveekiht:				
<u>Geoloogiline läbilõige:</u>					
Nr	Litoloogiline kirjeldus	Geoloogiline indeks	Kihi paksus (m)	Kihi lamami sügavus (m)	Veekihi lasuvussügavus intervall (m)

1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
...						
Tootlikkus:	 m ³ ööpäevas				
Puurimise tehnika:					
<u>Konstruksioon:</u>						
Jrk nr	Puurauk		Manteldus			
	Puurimise diameeter (m)	Vahemik (m)	Manteltoru diameeter (mm)	Algus (m)	Lõpp (m)	Pikkus (m)
1.						
2.						
3.						
4.						
...						
Puurkaevu töötav osa:					
Filtri konstruktsioon ja paigutus:					
Tihendid:					
Tamponaaž:					
Pumpamise tehnika ja kestvus:					
Deebit (l/s)		Alanemine (m)	Erideebit (l/s)		Staatiline veetase (m)	
...		
...		
PÕHJAVEE ANALÜÜSID						
Veeproovide võtmise kuupäev:					
Labori nimi ja registrikood:					
Bakterioloogiline analüüs:					
Termotolerantsed coli-laadsed bakterid:	 pesa/100 cm ³				
Coli-laadsed bakterid:	 pesa/100 cm ³				
Heterotroofsed bakterid:	 pesa/cm ³				
<u>Üldkeemilised veeanalüüsid:</u>						
Labori nimi ja registrikood:					

Kuiv- jääk	Na ⁺	K ⁺	NH ₄ ⁺	Ca ²⁺	Mg ²⁺	Mn ²⁺	Fe ^{üld}	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	NO ₃ ²⁻	NO ₂ ⁻	HCO ₃ ⁻	Fl ⁻	Üldka- redus	pH	mgO/l
mg/l														mg-ekv		
...
Kommentaar veeanalüüside kohta:															
Puurkaevu kasutuse soovitus (optimaalne deebit, pumba tüüp jne):															
Passi täitja nimi ja ametikoht:															
Passi täitja allkiri:															
Passi täitmise kuupäev:															

Keskkonnaministri "....."
 2006. a määruse nr
 "Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise ja
 põhjavee kasutamise kord"
 lisa 6

PUURKAEVU REGISTREERIMISE AKT

Akti number:		Riiklik katastrinumber:	
PUURKAEVU ANDMED			
Puurimise aeg:			
Asukoht:	<i>maaüksuse tunnus/ tänav/ asula/ vald/ linn/ maakond</i>		
Koordinaadid: p. l.i. p.		
Lisa: puuraugu või -kaevu asukoha joonis mõõtkavas 1:500 kuni 1:2 000			
PUURKAEVU REGISTREERIMISE AKTI KOOSTAJA ANDMED			
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:			
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:			
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:			
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:		
PUURKAEVU ANDMED			
Sanitaarkaitseala ulatus: meetrit		
Mõõdetud sügavus: meetrit		
Maapinna absoluutne kõrgus: meetrit		
Põhjaveekiht (määratud sügavuse ja veeanalüüsi andmetel):			
Vee kasutamise otstarve:			
Tootlikkus: m ³ ööpäevas		
Konstruksioon:	puuraugu algdiameeter: mm diameetrite üleminekud: puuraugu lõppdiameeter: mm puurkaevu tootlikkus: l/s veepinna alanemisel m		
Kasutatav pump (mark, tootlikus):			
Pumpamise tehnika ja kestvus:			
Deebit (l/s)	Alanemine (m)	Erideebit (l/s)	Staatiline veetase (m)
...
...

PÕHJAVEE ANALÜÜSID																	
Veeproovide võtmise kuupäev:																
Labori nimi ja registrikood:																
Bakterioloogiline analüüs:																
Termotolerantsed coli-laadsed bakterid:	 pesa/100 cm ³															
Coli-laadsed bakterid:	 pesa/100 cm ³															
Heterotroofsed bakterid:	 pesa/cm ³															
Üldkeemilised veeanalüüsid:																	
Labori nimi ja registrikood:																
Kuiv- jääk	Na ⁺	K ⁺	NH ₄ ⁺	Ca ²⁺	Mg ²⁺	Mn ²⁺	Fe ^{üld}	Cl ⁻	SO ₄ ²⁻	NO ₃ ²⁻	NO ₂ ⁻	HCO ₃ ⁻	Fl ⁻	Üldka- redus	pH	mgO/ l	
mg/l														mg-ekv			
...
Kommentaar veeanalüüside kohta:																
Puurkaevu kasutuse soovitus (optimaalne deebit, pumba tüüp jne):																
Akti täitja nimi ja ametikoht:																
Akti täitja allkiri:																
Akti täitmise kuupäev:																

Keskkonnaministri "....."
 2006. a määruse nr
 "Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise ja
 põhjavee kasutamise kord"
 lisa 7

Puuraugu või puurkaevu likvideerimise
 AKT

Akti number:	Riiklik katastrinumber:
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU ANDMED			
Passi number:		
Puurimise aeg:		
Asukoht: <i>maaiüksuse tunnus/ tänav/ asula/ vald/ linn/ maakond</i>		
Koordinaadid: p. l.i. p.		
Lisa: puuraugu või -kaevu asukoha joonis mõõtkavas 1:500 kuni 1:2 000 ja 1:20 000			
Sügavus: meetrit	Maapinna absoluutne kõrgus: meetrit
Põhjaveekiht:		
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU OMANIKU ANDMED			
Nimi:		
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:		
PUURAUГУ VÕI PUURKAEVU LIKVIDEERIJA ANDMED			
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi omaniku nimi:		
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi number:		
Hüdrogeoloogiliste tööde litsentsi andmise kuupäev:		
Kontaktandmed:	aadress: telefon: e-post:		
Likvideerimise põhjus ja puuraugu või puurkaevu tehniline seisukord:		
Likvideerimise tehnoloogia kirjeldus:		
Materjalid mida kasutati		
Likvideerimisel esinenud kõrvalekalded projektist:		

Puuraugu või puurkaevu ümbruse olukord pärast likvideerimist:
Likvideerimise aeg:
Märkused:
Akti täitja nimi ja ametikoht:
Likvideerija allkiri:
Puuraugu või puurkaevu omaniku allkiri
Akti täitmise kuupäev:

9.4 Kaevude puurimise litsentseerimine

Veeseaduse ja määruse täiendamine 15.09.2008

Veeseadus § 12³. Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsents

- (1) Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsentsi (edaspidi *litsents*) omamise nõude eesmärk on tagada hüdrogeoloogiliste tööde tegijate asjatundlikkus ja põhjavee kaitse nõuete täitmine.
- (2) Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsents (edaspidi *litsents*) on tegevusluba, mis annab õiguse järgmiste hüdrogeoloogiliste tööde tegemiseks:
 - 1) hüdrogeoloogilised uuringud, sh põhjaveevaru hindamine;
 - 2) hüdrogeoloogiline kaardistamine;
 - 3) puuraukude ja puurkaevude projekteerimine;
 - 4) puuraukude ja puurkaevude puurimine ja likvideerimine.
- (3) Litsentsi annab keskkonnaministri viieks aastaks moodustatud viieliikmeline litsentsikomisjon, kelle koosseisu peab kuuluma Tehnilise Järelevalve Inspektsiooni esindaja.
- (4) Litsents antakse kaheks kuni viieks aastaks või ühe konkreetse hüdrogeoloogilise töö tegemiseks.
- (5) Litsents käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1–3 nimetatud tegevusteks antakse isikule, kes omab:
 - 1) geoloogia- või keskkonnatehnoloogiaalast kõrgharidust või selle haridusega töötajat;
 - 2) vähemalt üheaastast hüdrogeoloogiliste tööde tegemise kogemust.
- (6) Litsents käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 4 nimetatud tegevuseks antakse isikule, kes omab vähemalt kaheaastast puurkaevude ja puuraukude puurimise ja likvideerimise kogemust.
- (7) Litsentsi andmisest keeldutakse, kui:
 - 1) litsentsi taotleja on esitanud valeandmeid või võltsitud dokumendi;
 - 2) litsentsi taotleja ei vasta käesoleva paragrahvi lõikes 4 või 5 sätestatud nõuetele;
 - 3) ilmneb, et litsentsi taotleja ei ole hüdrogeoloogiliste tööde tegemisel järginud õigusaktides sätestatud põhjavee kaitse nõudeid.
- (8) Põhjavee kaitse nõuete täitmise tagamiseks võib sõltuvalt litsentsi taotleja kasutuses olevast puurtehnikast (ja töökogemisest)* piirata litsentsi kehtivust puurkaevude puurimisel, sealhulgas: lubada puurida puurkaeve ainult maapinnalähedasse veekihti; lubada puurida ainult teatud piirsügavusega puurkaeve.
- (9) Litsentsi andja tunnistab litsentsi kehtetuks, kui esineb üks või mitu järgmistest asjaoludest:
 - 1) ilmneb, et litsentsi taotlemisel on esitatud valeandmeid;
 - 2) ilmnevad vastuolud õigusaktide nõuetega;
 - 3) litsentsi omanik on rikkunud põhjavee kaitse nõudeid, mis on kaasa toonud põhjavee liigvähendamise või reostumise või veehaarde kahjustamise (või selle ohu)**.
- (10) Puurkaevu puurimise nõuete rikkumise korral karistatakse rahatrahviga „Veeseaduse“ § 38⁵ trahvimäärade ulatuses, juhul kui rikkumise paneb toime litsentsita, siis § 38⁷ trahvimäärade ulatuses***.
- (11) Litsentsi taotlemise, andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise korra ning litsentsi vormi [kinnitab Vabariigi Valitsus määrusega](#).

- * töökogemuse hindamine võib keerukaks minna – siia peaks siis kaasnema ka kutsestandart ja selle alusel nõutava kvalifikatsiooni määramine – see võib väljuda KKM pädevusalast ja kontrolli võimalustest? Lihtsamalt – käia üle jõu.
- ** kuidagi peaks eristama viga paberil ja põhjavee tegelikku kahjustamist.
- *** siinkohal näitena – see tuleb panna vastutuse peatükki.

Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsentsi taotlemise, andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord ning litsentsi vorm

Vabariigi Valitsuse määrus nr

Määrus kehtestatakse «Veeseaduse»§ 12³ lõike 8 alusel.

§1. Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsents

Hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsentsi (edaspidi *litsents*) omamise nõude eesmärk on tagada hüdrogeoloogiliste tööde **tegijate asjatundlikkus ja põhjavee kaitse nõuete täitmine**.

§2. «Haldusmenetluse seaduse» kohaldamine

Määruses sätestatud haldusmenetlusele kohaldatakse «Haldusmenetluse seadust» (RT I 2001, 58, 354; 2002, 53, 336; 61, 375; 2003, 20, 117; 78, 527) «Veeseaduses» sätestatud erisustega.

§3. Litsentsikomisjon

Litsentsi annab keskkonnaministri poolt viieks aastaks moodustatud viieliikmeline litsentsikomisjon (edaspidi *komisjon*), kelle koosseisu peab kuuluma Tehnilise Järelevalve Inspeksiooni esindaja. Komisjoni moodustamisel määrab keskkonnaminister komisjoni esimehe ja aseesimehe, kes asendab komisjoni esimeest tema äraolekul, ja sekretäri.

§4. Komisjoni töökord

(1) Komisjoni istungid kutsub kokku komisjoni esimees. Komisjoni istungid toimuvad vastavalt vajadusele, kui on esitatud litsentsitaotlus, arvestades § 6 lõikes 6 toodud tähtaega.

(2) Komisjoni sekretär teavitab komisjoni istungi toimumise ajast ja kohast kõiki komisjoni liikmeid. Komisjoni sekretär teeb litsentsi taotlevale isikule tema taotluse läbivaatamise aja ja koha teatavaks vähemalt 7 päeva enne komisjoni istungit.

(3) Komisjon on otsustusvõimeline, kui selle istungist võtab osa vähemalt kolm komisjoni liiget, sealhulgas komisjoni esimees või aseesimees. Komisjon võtab otsuseid vastu häälteenamusega. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustav komisjoni esimehe, tema puudumisel aseesimehe hääl.

(4) Litsentsimise tulemuste ja komisjoni otsuste kohta vormistab komisjoni sekretär komisjoni istungi protokoll. Kui komisjoni liikmel on komisjoni seisukohaga võrreldes eriarvamus, kantakse eriarvamus komisjoni liikme taotlusel protokollile. Protokollile kirjutavad alla kõik litsentsimisest osavõtnud komisjoni liikmed.

(5) Litsentsi taotleja esitatud dokumente säilitatakse viis aastat pärast litsentsi kehtivusaja lõppu.

§5. Litsentsi taotlemiseks vajalikud dokumendid

(1) Litsentsi taotlev isik esitab komisjonile:

1) kirjaliku taotluse;

2) geoloogia- või keskkonnatehnoloogiaalast kõrgharidust tõendava diplomi, juhul kui litsentsi taotletakse «Veeseaduse» § 12³ lõike 2 punktides 1- 3 loetletud tööde tegemiseks. Lisaks keskkonnatehnoloogiaalast kõrgharidust tõendavale diplomile tuleb esitada kirjalik tõend selle kohta, et isik on teinud ühe aasta hüdrokeoloogilist tööd;

3) kirjaliku tõendi kaheaastase puurkaevude ja puuraukude puurimise ja likvideerimise töökogemuse kohta juhul, kui litsentsi taotletakse «Veeseaduse» § 12³ lõike 2 punktis 4 loetletud tööde tegemiseks.

(2) Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid litsentsimist taotleva isiku kohta:

1) füüsilise isiku ees- ja perekonnanimi või juriidilise isiku nimi;

2) füüsilise isiku isikukood, selle puudumisel sünniaeg, juriidilise isiku registrikood;

3) füüsilise isiku töökoht ja ametinimetus, juriidilise isiku hüdrokeoloogilisi töid tegeva töötaja ees- ja perekonnanimi, töökoht ja ametinimetus;

4) füüsilise või juriidilise isiku kontaktandmed;

5) füüsilise isiku või juriidilise isiku hüdrokeoloogilisi töid tegeva töötaja andmed senise hüdrokeoloogiliste tööde tegemise kogemuse kohta;

6) tähtaeg, kui pikaks perioodiks litsentsi taotletakse;

7) hüdrokeoloogiliste tööde nimetused, milleks litsentsi taotletakse, **sh taotleja ettepanekud võimalike tööde keerukusest tulenevate litsentsi piirangute osas (puurkaevude sügavus, veekihtide isoleerimise võimalus);**

8) ülevaade taotleja käsutuses oleva puurimistehnika ning kasutatava puurimistehnoloogia kohta;

9) taotluse esitamise kuupäev ja litsentsi taotleja allkiri.

§6. Litsentsitaotluse menetlustähtaeg ja litsentsitaotluse läbivaatamine

(1) Komisjoni sekretär registreerib §-s 5 nimetatud dokumendid kohe pärast nende kättesaamist ja kontrollib nende vastavust samas paragrahvis toodud nõuetele.

(2) Kui tegevuseks, milleks litsentsi taotleti, litsentsi vaja ei ole, teavitab komisjon sellest litsentsi taotlejat ja tagastab §-s 5 nimetatud dokumendid posti teel 7 päeva jooksul nende registreerimisest arvates.

(3) Kui taotlus ei vasta § 5 lõikes 2 toodud nõuetele või § 5 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud dokumentides esitatud andmed ei ole piisavad taotluse menetlemiseks, määrab komisjon puuduste kõrvaldamise või täpsustavate andmete esitamise tähtaja ja teavitab sellest taotlejat posti teel 7 päeva jooksul puuduste avastamisest arvates.

(4) Kui taotleja ei ole määratud tähtaja jooksul puudusi kõrvaldanud või täpsustavaid andmeid esitanud, tagastatakse taotlus läbi vaatamata ja litsentsi andja teavitab sellest taotlejat 7 päeva jooksul, arvates lõike 3 alusel määratud puuduste kõrvaldamiseks või täpsustavate andmete esitamiseks antud tähtaja lõppemisest.

(5) Litsentsi taotleja osaleb komisjoni istungil, kus vaadatakse läbi tema taotlus.

(6) Komisjon vaatab nõuetekohase taotluse läbi, annab litsentsi või keeldub litsentsi andmisest 30 päeva jooksul, arvates taotluse registreerimisest.

§7. Litsentsi vormistamine

(1) Litsents vormistatakse määruse lisas toodud hüdrogeoloogiliste tööde tegemise litsentsi vormi kohaselt.

(2) Litsentsile kantakse:

- 1) litsentsi registreerimisnumber, litsentsi väljaandmise kuupäev ja kehtivusaeg;
- 2) litsentsi omaniku nimi, isikukood või registrikood ja aadress;
- 3) hüdrogeoloogiliste tööde litsentsiga lubatud tööd;
- 4) juriidilise isiku hüdrogeoloogilisi töid tegevad isikud;
- 5) komisjoni esimehe või aseesimehe nimi ja allkiri;
- 6) komisjoni sekretäri nimi ja allkiri.

§8. Litsentsi andmisest keeldumine

Litsentsi andmisest keeldutakse «Veeseaduse» § 12³ lõike 7 sätete alusel.

§9. Litsentsi muutmise menetlus

Litsentsi muutmise taotluse menetlemiseks kohaldatakse §-de 6 ja 7 sätteid.

§10. Litsentsi kehtetuks tunnistamine

(1) Litsents tunnistatakse kehtetuks «Veeseaduse» § 12³ lõike 9 sätete alusel.

(2) Enne litsentsi kehtetuks tunnistamise otsustamist küsib komisjon litsentsi omanikult litsentsi võimaliku kehtetuks tunnistamise asjaolude kohta kirjalikke selgitusi. Litsentsi omaniku nõudmisel kuulab komisjon ära tema suulised selgitused. Äraakuulamise ajast ja kohast teatab komisjoni sekretär litsentsi omanikule vähemalt 7 päeva enne äraakuulamist.

(3) Litsentsi kehtetuks tunnistamise otsusest teatatakse litsentsi omanikule posti teel.

(4) Teade litsentsi kehtetuks tunnistamise kohta tehakse teatavaks Keskkonnaministeeriumi veebilehel 5 päeva jooksul litsentsi kehtetuks tunnistamisest arvates.

9.5 Põhjavee kaitstuse määramine

Eelnõu 12.08.2008

Alternatiivid on teha omaette määrus, mis näib kõhna, panna see sanitaaralade määrusse või otse Veeseadusse

KESKKONNAMINISTER

MÄÄRUS

Tallinn,

..... 2006 a nr

Põhjavee kaitstuse määramine

Määrus kehtestatakse “Veeseaduse” § X lõike X alusel.

§1 Põhjavee kaitstuse all mõistetakse põhjaveekihi kaetust veepidemega või vett halvasti juhtiva pinnasega kihiga.

§2 Põhjaveekihi kaitstuse hindamisel, võetakse arvesse pinnakatet ja kõiki põhjaveekihi kohal lasuvaid veepidemeid.

§3 Põhjaveekihte jagatakse kaitstuse alusel viieks.

(1) kaitsmata põhjaveekiht on:

- 1) maapinnalt esimene põhjaveekiht karstialadel ja alvaritel;
- 2) põhjaveekiht, mida katab kuni 2 m paksuselt moreen;
- 3) põhjaveekiht, mida katab kuni 20 m paksuselt liiv või kruus.

(2) nõrgalt kaitstud põhjaveekihti katab:

- 1) 2–10 m paksuselt moreen;
- 2) kuni 2 m paksuselt savi või liivsavi;
- 3) üle 20 m paksuselt liiv või kruus.

(3) keskmiselt kaitstud põhjaveekihti katab:

- 1) 10–20 m paksuselt moreen;
- 2) 2–5 m paksuselt savi või liivsavi.

(4) Hästi kaitstud põhjaveekihti katab:

- 1) üle 20 m paksuselt moreen;
- 2) üle 5 m savi või liivsavi.

(5) Väga hästi kaitstud on regionaalse veepidemega kaetud põhjaveekihid